

Examensarbete

Medie- och kommunikationsvetenskap,
med inriktning hälsa 180 hp

Nyheter och nationell oro

En receptionsanalys om studenters uppfattning om medi-
erapporteringen av masskjutningen i Örebro 2025

Medie- och kommunikationsvetenskap

Halmstad 13 juni 2025

Divina Alfredsson Palm & Wilma Fyhr
Handledare: María Ruiz Carreras

HÖGSKOLAN
I HALMSTAD

Abstrakt

Då den allmänna opinionen har en stor bestämmandekraft i demokratier och formar medborgares åsikter, spelar medierna och journalisterna en essentiell roll i att kommunicera om fokushändelser. Studien syftar således till att skapa ökad förståelse för hur media formar publikens uppfattning om fokushändelser. Målet är att undersöka hur medias dagordningsfunktion formar publikreceptionen av fokushändelser. Mer specifikt undersöker studien hur studenter uppfattar medierapporteringen av masskjutningen i Örebro samt hur medierapporteringen av masskjutningen i Örebro formar studenternas uppfattning om händelsen. Studiens empiriska material utgörs av tre fokusgruppsintervjuer med 11 studenter från Högskolan i Halmstad. Materialet analyseras med de teoretiska ramverken Agenda setting theory, Encoding/decoding theory och Framing theory. Resultatet visar att studenterna uppfattar medierapporteringen som vinklad, dramatisk, förhastad och bristfällig. Deras upplevelse av medierapporteringens kodning resulterar i att de avkodar medierapporteringen som terrorism, berörande, oklar och bortglömd. Det framgår tydligt att studenterna efterfrågar en mer professionell journalistik, där ytterligare information om preventiva åtgärder och polisens arbete önskas. Medierapporteringen påverkar hur människor förstår och reagerar på viktiga händelser i samhället. En vinklad och ensidig rapportering riskerar att skapa misstro, missinformation och rädslor. Studenternas önskemål bör tas i beaktning i syfte att säkerställa en korrekt rapportering som stärker förtroendet för medier, journalistik och samhället.

Nyckelord: agenda setting theory, framing theory, encoding/decoding theory, masskjutning, reception

Förord

Tack till Adam Barnevik Olsson för allt ditt stöd.

Tack till Emil Aronsson för allt ditt stöd.

Tack till Johan Olsson för din feedback och uppmuntran.

Stort tack till Karin Barron som läst igenom uppsatsen och gett ovärderlig input och motiverande lovord.

Tack till våra respondenter för er medverkan – utan er hade studien inte varit möjlig.

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	7
1.1 Bakgrund.....	8
1.2 Mål och syfte.....	9
1.3 Forskningsfrågor.....	9
2. Tidigare forskning.....	10
2.1 Fokus- och krishändelsers påverkan på allmänhet och policy.....	10
2.2 Medias agenda-setting och partiskhet.....	10
2.3 Inramningar och moralpanik.....	12
2.4 Föredragen läsning till diskursen om terrorism.....	12
2.5 Den dramatiska medierapporteringen av terrorattacker.....	13
2.6 Summering och en forskningslucka att fylla.....	14
2.6.1 Summering.....	14
2.6.2 En forskningslucka att fylla.....	15
3. Teoretiska utgångspunkter.....	16
3.1 Agenda setting theory.....	16
3.2 Framing theory.....	17
3.3 Encoding/decoding.....	18
3.4 Summering och applicering av teorierna.....	19
3.4.1 Agenda setting theory.....	19
3.4.2 Framing theory.....	19
3.4.3 Encoding/decoding.....	20
3.4.4 Teorierna i kombination och applicering.....	20
4. Metod och Material.....	21
4.1 Metodval.....	21
4.2 Urval.....	21
4.2.1 Urval av studiedeltagare.....	22
4.2.2 Urval av stimulus.....	22
4.3 Materialinsamling.....	25
4.4 Bearbetning och analys.....	26
4.5 Metoddiskussion.....	27
4.6 Reliabilitet och validitet.....	28
4.7 Forskningsetiska överväganden.....	29

5. Analys och resultat	30
5.1 Teman.....	30
5.1.1 Vinklad	31
5.1.2 Terrorism.....	35
5.1.3 Dramatisk.....	36
5.1.4 Känslösam	38
5.1.5 Tidskänslig	39
5.1.6 Oklar.....	41
5.1.7 Mer att önska.....	42
5.1.8 Tecken på brister	44
5.2 Reflektioner av analys.....	45
5.2.1 Hur uppfattar studenter medierapporteringen vid fokushändelser som massskjutningen i Örebro?	45
5.2.2 Hur formar studenternas upplevelse av medierapporteringens kodning deras sätt att avkoda medierapporteringen?	47
5.2.3 Tidigare forskning	51
6. Slutdiskussion – Divina Alfredsson Palm	54
6.1 Forskningsfråga 1.....	54
6.2 Forskningsfråga 2.....	56
6.2.1 Att rama in ett budskap	56
6.2.2 Att koda och avkoda ett budskap.....	58
6.3 Studiens implikationer och kunskapsbidrag	60
6.4 Avslutande reflektioner och förslag på framtida forskning	61
7. Slutdiskussion – Wilma Fyhr	64
7.1 Forskningsfråga 1.....	64
7.2 Forskningsfråga 2.....	66
7.3 Studiens implikationer och kunskapsbidrag	68
7.4 Avslutande reflektioner och förslag på framtida forskning	69
Referenser	74
Bilagor	80
Bilaga 1.....	80
Bilaga 2.....	82
Bilaga 3.....	84
Bilaga 4.....	86

<i>Bilaga 5</i>	87
<i>Bilaga 6</i>	88
<i>Bilaga 7</i>	89
<i>Bilaga 8</i>	90
<i>Bilaga 9</i>	91
<i>Bilaga 10</i>	92
<i>Bilaga 11</i>	93

1. Inledning

Då den allmänna opinionen har en stor bestämmandekraft i demokratier och formar medborgares åsikter, influerar beslutsfattare, samt har inverkan på samhället i stort (Zhang & Liu, 2024, s. 2), spelar medierna och journalisterna en essentiell roll i att kommunicera om fokushändelser (Oswald et al., 2023, s. 530). Vid stora katastrofer blir dessutom en omfattande mediebevakning förväntad och nödvändig (Glad et al., 2018, s. 1665), vilket kan vara särskilt relevant i dagens förändrade världsläge. Bland annat har organisationer som EU sedan 2015, till följd av ett flertal attacker, antagit preventiva åtgärder mot hot som terrorism (Council of the European Union, u.å.).

Nästan 10 år senare, under 2024, har terrorhotnivån i Sverige höjts till fyra på en femgradig skala. Orsaken är ett försämrat läge med avseende på attentathot mot Sverige – ett hot säkerhetspolisen bedömt kommer bestå under en längre tid (Krisinformation.se, 2025). I januari 2025 meddelade säkerhetspolisen att terrorhotnivån ska vara oförändrad, samt att terrorhotet mot Sverige bedömts fortsatt komma främst från ”ensamutförande med våldsbejakande islamistisk eller våldsbejakande högerextremistisk bevelkelsegrund.” (Säkerhetspolisen.se, 2025). I februari samma år genomförs en attack mot en skola i Örebro, där nyheten om den ”Värsta masskjutningen i svensk historia” (Lindh, 2025) lyfts i både nationella och internationella medier (Williams, 2025).

I sociala medier väcktes istället kritik kopplat till masskjutningens rubricering; händelsen har inte klassificerats som ett terroristattentat, och gärningspersonen har inte benämnts som terrorist (Hermansson et al., 2025). Detta berodde på att motivet bakom attacken, vid tidpunkten för rapporteringen, inte var klarlagt (TT, 2025). Motivet var dessutom inte klarlagt vid tidpunkten för insamlingen av det empiriska materialet, vilket resulterar i att respondenterna spekulerar om det på intervjutillfällena. Polisen bekräftar vid ett senare tillfälle att motivet relaterar till gärningsmannens vilja att ta sitt eget liv (Polisen, 2025c).

Den tredje statsmakten (Nationalencyklopedin, u.å.), spelar här en avgörande roll i att påverka allmänhetens agenda. Detta medför att ämnet inte bara är medievetenskapligt relevant, utan även viktigt med avseende på opinionsbildningen den ger upphov till –

vilket formar politiska beslutsfattare i frågor som rör det svenska välfärdssamhället (informationsverige.se, 2022).

Då mycket forskning på området haft ett geografiskt fokus på USA (Van Dalen & Van Aelst, 2013, s. 43), samt att bristande uppmärksamhet riktats på offentliga debatter om terrorism (Rothenberger & Hase, 2024, s. 2) kommer denna studie att betrakta ett nyligen inträffat fall i en svensk kontext. Fallet i fråga, trots att det inte klassats som ett terrorattentat, blir relevant att studera då händelsen utifrån Zhang & Lius (2024, s. 2) kriterier kan benämnas som en fokushändelse. Fokushändelser beskrivs som kritiska kriser eller uppmärksammade negativa händelser, där kriterierna uppfylls av fallet på följande sätt: uppmärksamhet har riktats på den generiska politiska frågan (terrorism/nationell säkerhet), delfrågor inom frågans område (angrepp mot civila), stöd för politiska åtgärder (statliga investeringar), samt stöd för specifika instrument (vapenkontroll) (Zhang & Liu, 2024, s. 2). En fokuserad masskjutningshändelse kan öka allmänhetens uppmärksamhet på den generella frågan om terrorism, vilket motiverar de urval av artiklar som behandlar terrorattacker och terrorism.

1.1 Bakgrund

En rapport från Council of the European Union (2021) visar att 1560 personer i EU:s medlemsländer greps för misstanke om terrorismrelaterade brott mellan åren 2019 och 2021. Under denna period drabbades Frankrike av flest terrorattacker, följt av Tyskland och Sverige. Endast två år tidigare, den 7 april 2017, skedde ett terrorattentat där en man körde in en lastbil i en folkmassa på Drottninggatan i Stockholm. Flera personer dog, och att ett flertal personer skadades. Händelsen hanterades av Säkerhetspolisen som ett fullbordat terrordåd (Krisinformation.se, 2017).

Ytterligare våldsdåd i Sverige utgörs bland annat av skolattacker. Flera fall av grövre våld i skolor har ökat under de senaste åren (CVE, u.å), där bland annat en man 2015 gick till attack på en skola i Trollhättan. Tillhyggena som användes var ett svärd och en kniv, med vilka mannen skadade och dödade ett flertal personer. Mannen som genomförde attacken sköts av polis och avled (Brottsoffermyndigheten, u.å). Sex år senare, 2021, gick en annan man till attack på en skola i Eslöv. Mannen var beväpnad med kniv och ett pistolliknande föremål. Med ett av dessa tillhyggen attackerade mannen en lärare på skolan (SVT Nyheter, 2021). Mannen dömdes till slutet ungdomsvård för försök till mord (Domstolsverket, 2021).

Båda dessa skolattacker, ihop med ett flertal andra, lyfts i den skolsäkerhetsutredning som regeringen beslutade om den 22 juni 2022 (Statens offentliga utredningar, 2023:28). Utredningen lyfter inte bara skolattacker som fenomen, utan även ett flertal regleringar, vilka föreslogs att träda i kraft 1 januari 2025 (Statens offentliga utredningar, 2023:28, s. 39 – 40, 185). Förslagen innefattar bland annat att det ska vara förbjudet att utföra vissa sökningar och att Brottsförebyggande rådet ska vara personuppgiftsansvarig (Statens offentliga utredningar, 2023:28, s. 162, 167, 172).

Cirka en månad efter att regleringarna föreslogs träda i kraft, sker ännu en skolattack i Sverige; klockan 12:33 den 4 februari 2025 inkom ett flertal larm om en pågående skottlossning på Campus Risbergska i Örebro. Inom några minuter anlände ett stort antal polispatruller, bestående av ungefär 130 poliser, som snart befann sig i och utanför skolan. Skottlossningen var mycket omfattande och bedömdes ha utförts av en ensam gärningsman, tidigare okänd för polisen. Polisen har konstaterat att den misstänkte bott isolerad med lite kontakt till andra människor, och att det ännu inte är klarlagt hur ”han har levt i den digitala världen (...)” (Polisen, 2025a; Polisen 2025b).

Mot denna bakgrund syftar den aktuella studien till att undersöka hur medierapporteringen av masskjutningen i Örebro formar studenters uppfattning om händelsen. Då medierapporteringen fortfarande pågår, kommer studiens stimulusmaterial behandla olika aspekter av medierapporteringen för att säkerställa en bred återgivning. Inhämtat stimulusmaterial redogörs för i 4.2.2 *Urval av stimulus*.

1.2 Mål och syfte

Studiens syfte är att skapa ökad förståelse för medias roll i att forma publikens uppfattning om fokushändelser. Målet med studien är att undersöka hur medias dagordningsfunktion formar publikreceptionen av fokushändelser.

1.3 Forskningsfrågor

- Hur uppfattar studenter medierapporteringen vid fokushändelser som masskjutningen i Örebro?
- Hur formar studenternas upplevelse av medierapporteringens kodning deras sätt att avkoda medierapporteringen?

2. Tidigare forskning

I detta kapitel presenteras tidigare forskning, vilken behandlar avseenden relevanta för studiens forskningsfrågor. Inledningsvis behandlas dagordningsmakt i relation till fokushändelser och publik. Därefter behandlas nyhetsmedias inramning av budskap, med fokus på journalistik och moralpanik. Avslutningsvis behandlas nyhetsmedias kodning i relation till publikens avkodning.

Kapitelavslutningen sammanfattar tidigare forskning och motiverar den forskningslucka studien syftar till att fylla.

2.1 Fokus- och krishändelsers påverkan på allmänhet och policy

Zhang & Liu (2024) menar att det råder en allmänt accepterad konsensus om att fokushändelser kan skapa en signifikant ökning hos allmänhetens preferens för frågor. Det är postulerat att fokushändelser kan stimulera betydande förändringar i allmänhetens tillika beslutfattares politiska preferenser och uppfattning (Zhang & Liu, 2024, s. 2). Det råder dock bristande empiriska bevis för påståendet, vilket Zhang & Liu (2024, s. 2) menar beror på två faktorer: tidigare forskning misslyckas med att särskilja på de lager och komponenter som allmänhetens respons på fokushändelser innebär, samt att slutsatser ofta dras med utgångspunkt i data som inhämtats en längre period innan eller efter en fokushändelse inträffar.

Zhang & Liu (2014) menar att en massskjutning kan öka allmänhetens oro och uppfattning av hot. Det skulle kunna bero på att medierna riktar mer uppmärksamhet mot mer våldsamma brott; desto våldsammare ett brott är, desto mer uppmärksamhet riktar medierna mot det (Staggs & Landerville, 2017, s. 117). Rothenberger & Hase (2024, s. 10) visar att de händelser som får mest uppmärksamhet på sociala medier var just skjutningar på allmänna platser, däribland skolor.

2.2 Medias agenda-setting och partiskhet

Även partiskhet i nyhetsrapportering påverkar i vilken utsträckning uppmärksamhet riktas mot terrorism och terroristattacker, samt hur dessa fall täcks (Rothenberger & Hase, 2024, s. 1). Rothenberger & Hase (2024, s.) har i en tysk kontext visat att publikens reaktioner på terrorism är kopplad till partiskhet. Detta då digitala plattformar som Youtube har blivit en stor åtkomstpunkt för nyheter. Orsaken är att

grundvaktarfunktioner har minskat i försök att stoppa desinformation och samtidigt tillhandahålla brådskande information (Rothenberger & Hase, 2024, s. 1).

Partiskhet i offentliga debatter kan förvärra samhällelig polarisering och resultera i, förutom hatretorik, allmänhetens inställning till olika preferenser för policys. Detta innebär att medias val att porträttera terrorism, samt allmänhetens reaktioner, har oöverskådliga implikationer för policyagendor (Rothenberger & Hase, 2024, s. 2). Orsaken till detta är att nyhetsmedia har betydande agens i att forma allmänhetens uppfattningar i efterdyningarna av attacker - även på sociala medier (Rothenberger & Hase, 2024, s. 2). Detta är anmärkningsvärt då medierna har makt att influera publikens syn på den som begått ett brott när publicitet före rättegång förekommer i USA (Staggs & Landerville, 2017, s. 2). Det blir en i synnerhet viktig fråga då studier visat att domare kan påverkas av nyhetsrapporteringen, vilket lett till oro kring möjligheten att få en rättvis dom (Staggs & Landerville, s. 117). Staggs & Landerville (2017, s. 118) visar att medierna oavsiktligt kan stödja vissa uppfattningar och bedömningar av en brottsmisstänkt person.

I likhet med Rothenberger & Hase, menar Ekström et al (2022, s. 759) att nyhetsjournalism har en kritisk roll i att propagera en rädlans politik, vilket är en retorik som konsekvent mobiliseras i samtida auktoritär högerpopulism. Denna nyhetsdiskurs kan dessutom bidra till att normalisera inslag av rädlans politik samt legitimera auktoritära policier, till följd av tendensen att reproducera stereotypa tillika negativa uppfattningar av flyktingar, invandrare, och muslimer (Ekström et al., 2022, s. 759). Ekström et al. (2022, s. 759) understryker därför att det vore fördelaktigt att förbättra journalistikens rapporteringsmetoder. Detta står i likhet med Rothenberg & Hase (2024, s. 3, 10), som föreslår att journalister kritiskt ska reflektera över deras roll i att sätta agendan, i synnerhet vid kriser.

Van Dalen & Van Aelst undersöker massmediernas influerande makt genom att fokusera på journalister (2014). I studien undersöks samt jämförs journalisters uppfattning av mediernas politiska dagordningsfunktion hos åtta av Västeuropas parlamentariska demokratier. De kontextualiserar mediernas roll i att bestämma den politiska agendan, då journalisters roll i att skapa nyheter samt påverka beslutsfattande, är essentiell. Van Dalen & Van Aelst konkluderar att massmediernas makt i att påverka agendan varierar beroende på ländernas politiska system; medierna i Norge och Sverige uppfattas ha mer makt i relation till politikerna, än bland annat medierna i Spanien och Tyskland (Van Dalen & Van Aelst, 2014, s. 42 - 44, 58 - 59). Gherseti och Johansson (2021, s. 1825 –

1826) förklarar dessutom att krisjournalistik skiljer sig från vanlig journalistik på många sätt. Situationsfaktorer som tidspress, bristande information, spekulationer, överdrifter och känslomässigt påverkade källor förekommer och påverkar journalistiken under en kris. Förtroendet för medier och journalistik har därmed minskat bland vissa grupper av medborgare.

2.3 Inramningar och moralpanik

Pece (2018, s. 87) har undersökt hur medias inramning och representation av terrorism kan ge upphov till skapandet av moralpanik. Konceptet moralpanik syftar på uppfattningen om att det finns ett utbrett klimat av oro samt socialt larm, ofta sammankopplat med närvaron av vissa grupper beskrivna som avvikande, farliga eller ett hot mot samhällets säkerhet.

Pece (2018) identifierar tre inramningar som genom två framträdande koncept ger upphov till moralpanik. Medieinramning är ett flerdimensionellt koncept vilket beskriver den uppsättning av verbalt, visuellt och symboliskt innehåll som är centralt för konstruktionen av mening. Dessa ramar kan genom koncepten *hypermediering* och *omedelbarhet* i kombination "aktivera" en moralpanik. Hypermediering integrerar olika kommunikationsnivåer - däribland ljud, text och video, medan omedelbarhet handlar om att nyheterna med ens kan rapportera om händelser och komma i kontakt med opinionen. Detta skapar hög igenkänning och kan aktivera moralpanik (Pece, 2018, s. 91, 93 - 94, 96).

2.4 Föredragen läsning till diskursen om terrorism

Aly (2010, s. 33) undersöker hur kritiska punkter påverkar avkodningen genom att identifiera hur australienska publikmedlemmar kontinuerligt flyttar och granskar sina positioner till medietexter. I syfte att undersöka detta tillämpas en utvecklad version av Stuart Halls kodnings-/avkodningsmodell. Den kvalitativa studien består av 10 fokusgrupp-sintervjuer och 60 individuella djupintervjuer (Aly, 2010, s. 33 - 34).

Resultatet visar att publiken bekräftar att de diskursiva elementen, exempelvis språk eller bild, som återfinns i mediediskursen utgör en föredragen läsning av den. De talar om terrorism eller terrorister på ett sätt som linjerar med de dominerande och ideologiska teman som återfinns i mediediskursen om terrorism. Respondenterna bekräftar att deras oppositionella läsning påverkas av olika sammanhang och faktorer som i sin tur

påverkar deras avkodning. Respondenterna uppger dessutom en medvetenhet om att deras yttranden påverkas av media (Aly, 2010, s. 43).

Studiens resultat om att den australienska publiken antar en föredragen läsning av diskursen om terrorism, överensstämmer med det Elsayeh (2023, s. 217 – 218) finner om att den arabiska publiken antar en föredragen läsning av den audiovisuella diskursen om ISIS. Elsayeh (2023, s. 202) undersöker hur den arabiska publiken införlivar den dominerande audiovisuella diskursen om ISIS som återfinns i den svenska serien Caliphate på Netflix. Diskursen är semiotiskt kodad av Netflix och återfinns i undertexterna. Netflix använder diskursiva beståndsdelar i syfte att koda ett mediebudskap som attraherar den transnationella publiken (Elsayeh, 2023, s. 209 – 210). Med hjälp av dessa diskursiva beståndsdelar skildrar Netflix ISIS på ett negativt sätt genom att associera dem med dåliga egenskaper. Dessa dåliga egenskaper innefattar sådana egenskaper som individer och grupper över hela världen tycker är dåliga och tar avstånd från. Detta görs i syfte att garantera en avkodningsprocess som sker enligt den föredragna läsningen. Studiens resultat visar att den audiovisuella diskursen om ISIS är dramatisk och skildrar gruppens brutalitet och vildhet. Den arabiska publiken antar en föredragen läsning av den audiovisuella diskursen om ISIS som finns i serien. Resultatet linjerar med den läsning som produceras av global transnationell publik (Elsayeh, 2023, s. 216 – 218).

2.5 Den dramatiska medierapporteringen av terrorattacker

Likt det som Elsayeh (2023, s. 216 – 218) finner om att den audiovisuella diskursen om ISIS är dramatisk, bygger nyhetsrapportering av olika terrorattacker upp en dramatisk diskurs om terrorism genom att vinkla nyheter om terrorattacker på ett dramatiskt sätt (Glad et al., 2018, s. 1664). Glad et al. (2018, s. 1665) förklarar att en omfattande mediebevakning av stora katastrofer ofta är nödvändig och förväntad. Hur rapporteringen av dessa händelser ser ut kan påverka offers välbefinnande efter trauma. Glad et al. (2018, s. 1652, 1655) undersöker hur unga offer från terrorattacken på Utöya år 2011 upplever specifika aspekter av sin kontakt med media. Studien bygger på skriftliga beskrivningar från intervjuer med 261 offer. Beskrivningarna handlar om kontakten med media efter attacken och innefattar personliga erfarenheter av mediabevakningen, medias förhållningssätt, och intervjuer. Beskrivningarna om mediebevakningen var jämnt fördelade mellan positiva och negativa erfarenheter. De positiva beskrivningarna av mediebevakningen relaterar till att offren är nöjda med vinklingen av berättelsen samt att de uppskattar möjligheten att läsa igenom artikeln innan publicering. De negativa

beskrivningarna av mediebevakningen relaterar till att offren är missnöjda med vinklingen då den var för negativ och dramatisk (Glad et al., 2018, s. 1664).

Ghersetti och Johansson (2021, s. 1814) gör en undersökning av människors uppfattning om medierapporteringen av terrorattacker, i relation till specifika aspekter av den. Studien undersöker bland annat hur den svenska allmänheten bedömer de etiska aspekterna av skadlig exponering och spridning av overifierad information som förekommer i nyhetsrapporteringen av terrorattacken i Stockholm 2017. Resultatet visar att allmänheten tenderar att acceptera etiska val som innefattar publicering av personliga uppgifter. Allmänheten föredrar dessutom en direkt publicering av förövarens namn och är kritiska mot en försenad publicering av offrens namn och nationaliteter (Ghersetti & Johansson, 2021, s. 1825 – 1826).

2.6 Summering och en forskningslucka att fylla

2.6.1 Summering

Fokushändelser kan stimulera avsevärda förändringar i allmänhetens och beslutsfattares uppfattning och politiska preferenser, vilket linjerar med det agenda setting theory stipulerar om nyheters inverkan på den allmänna opinionen. För den aktuella studien blir det relevant, då medierna riktar mer uppmärksamhet mot ett brott desto våldsammare det är. Denna uppmärksamhet kan påverkas av faktorer som partiskhet i nyhetsrapportering, samt nyhetsjournalisters rapportering. Resultatet kan bli en vinkling och en normalisering av rädslans politik, vilken i sin tur kan reproducera negativa stereotyper. Hur frågor som berör terrorism presenteras blir således viktiga, då inramningar av budskap kan skapa moralpanik genom att placera skulden på grupper beskrivna som avvikande eller farliga. Vidare kan detta belysas genom de diskursiva beståndsdelar som återfinns i olika diskurser, som den om terrorism och ISIS, där diskursiva beståndsdelar utgör en föredragen läsning av diskursen. Nyhetsrapporteringen av terrorattacker bidrar till en dramatisk och negativ diskurs om terrorism, genom att vinkla nyheter om terrorattacken på Utöya på ett dramatiskt och negativt sätt. Allmänhetens uppfattning om etiska aspekter i samband med medierapporteringen av terrorattacken i Stockholm relaterar till publiceringsbedömningar, med preferens för snabb publicering av personuppgifter.

2.6.2 En forskningslucka att fylla

För att fylla den forskningslucka Zhang & Liu (2024) konstaterat kommer studien att genom en kvalitativ ansats skapa mer förståelse för de lager och komponenter som påverkar allmänhetens respons. Dessutom kommer denna studie använda ett relativt nytt fall i svensk kontext - skolskjutningen i Örebro den 4:e februari 2025 - som utgångspunkt. Detta då det finns få studier som undersöker allmänhetens uppfattning om medie-rapporteringen av fokushändelser. Vidare kommer studien ha ett fokus på sociala medier, då majoriteten av de tidigare nämnda vetenskapliga artiklarna fokuserat på nyhetstidningar. Då agenda-setting har makt i att påverka vilka frågor allmänheten tänker på, kommer fokusgruppsintervjuer, likt de Aly (2010, s. 33) genomfört, att användas för att skapa djupare förståelse för publikens uppfattning av händelsen. Framing theory används för att belysa vilka inramningar respondenterna uppfattat återfinns i medierapporteringen, vilket kompletteras av tillämpningen av Halls (1980) kodnings-/avkodningsmodell, med fokus på avkodningsprocessen. Detta då det finns få studier som undersöker allmänhetens uppfattning om medierapporteringen av fokushändelser utifrån kodnings-/avkodningsmodellen. Studien fyller således en geografisk forskningslucka genom att undersöka ungas uppfattning i en svensk kontext. Vidare bidrar studien även till att belysa hur unga är aktiva och kritiska nyhetskonsumenter, med fokus på nyhetskonsumention via sociala medier. Avslutningsvis bidrar studien till att ge insikt i hur ungas förtroende till nyhetsrapportering via sociala medier vid krishändelser kan fluktuera.

3. Teoretiska utgångspunkter

Detta avsnitt kommer att presentera det teoretiska ramverk som studien tar avstamp i. Följande underrubriker kommer att behandla *agenda Setting theory*, *framing theory* och *encoding/decoding*, samt sätta dessa i förhållande till studiens syfte och mål.

3.1 Agenda setting theory

Det finns två motsatta dimensioner innehållande två perspektiv som dagordningseffekter innefattar och utgör således fyra olika perspektiv på dagordningsmakt. Den första dimensionen särskiljer mellan två sätt att se på dagordningen, där uppmärksamheten antingen kan fokusera på fler olika frågor på dagordningen, eller begränsas till endast en. Den andra dimensionen särskiljer två olika sätt att mäta prioriteringen allmänheten gör på dagordningen, där den mäter antingen en enskild individs reaktioner, eller använder aggregerade mått på en befolkning eller grupp (McCombs, 2006, s. 45, 55).

Agenda setting theory har utvecklats till en bred teori innehållande sju distinkta aspekter (McCombs et al., 2014, s. 782). Då studien enbart kommer ta två av dessa i beaktning, kommer endast dessa redogöras för; den första nivån handlar om medias inverkan på den offentliga agendan gällande framträdande frågor, politiska personer samt andra objekt av intresse. Den andra nivån behandlar istället egenskaperna hos de tidigare nämnda objekten, i synnerhet gällande framträdandet av dess attribut.

Behov för orientering, förkortat NFO efter engelskans *need for orientation*, är ett centralt begrepp för förståelsen av agenda setting theory. NFO beskriver psykologin bakom varje enskild individs möte med media (McCombs et al., 2014, s. 782) och handlar om ett behov att orientera sig i den aktuella situationen. På samhällsarenan erbjuder medierna medborgarna hjälp i att orientera sig inför exempelvis stora val genom att presentera information om situationen. Behovet att orientera sig är kopplat till psykologi, där en individs önsknings om vägledning och bakgrundsinformation skiljer sig till följd av personliga egenskaper (McCombs, 2006, s. 80 – 81).

Nyhetsmedias prioritering och strukturering av frågor kommer till uttryck genom bland annat storlek på rubrik, den följd nyheterna presenteras i samt vilka ämnen som lyfts. Denna prioritering och rangordning sänder signaler till allmänheten om vilka frågor som anses vara viktigast. Hur nyheter och dylikt framställs och presenteras för allmänheten ger upphov till att allmänheten prioriterar en fråga framför en annan, vilket i sin tur skapar en allmän opinion. Nyhetsmedierna påverkar således vad allmänheten ska tänka

på samt vilka diskussioner de ska underhålla, men inte vilka åsikter de har i frågan som presenteras (McCombs, 2006, s. 24 – 25).

Nyhetsmediernas presentation av verkligheten är ett resultat av de yrkesnormer som journalister följer, som åsyftar till att prioritera de nyheter som anses viktigast. Följden blir att allmänhetens beteende, medvetet eller omedvetet, förhåller sig till det Lippmann (McCombs, 2006, s. 25) kallar för pseudoomgivning, alltså den bild av världen som finns i medvetandet som alltid är ofullständig i relation till verkligheten.

3.2 Framing theory

Hur information i nyheter – och andra medieformat – presenteras eller ramas in har gett upphov till framing theory (svenskans *inramning*). Inramning är något Goffman (1974) menar är nödvändigt för att fragmentariska enheter av information ska kunna organiseras. Enligt Entman (1993) som McQuail & Deuze (2020, s. 416) lyfter innefattar framing theory två huvudsakliga aspekter; urval och framträdande. Inramning definierar problem, härleder orsak, gör en moralisk bedömning och föreslår lösningar. Detta kommer till uttryck på ett flertal olika sätt, däribland genom användningen av ord, rubriker, kontextuella referenser, och val av bild/video (McQuail & Deuze, 2020, s. 416).

Metoden används för att tillskriva en generell tolkning till isolerade enheter av information. Detta innebär att inramning inte enbart utgörs av bland annat rubriker eller kamera-vinklar, utan även av hur frågor medierna lyfter har konstruerats. För att skapa konsekventa konstruktioner av en etablerad fråga, har frågan på olika sätt betonats och gjorts framträdande, samt kontextuellt utvecklats eller uteslutits (McQuail & Deuze, 2020, s. 416).

Journalister använder inramningar för att underlätta publikens tolkning av ett budskap, vilket görs genom att placera information i en meningsfull kontext. I en journalistisk kontext tilldelas händelser mening genom att placera dessa i förhållande till ett nyhetsvärde som sammankopplar händelsen med andra liknande händelser. Vidare kan inramningar exkludera visst innehåll samtidigt som de premierar ett annat. Detta innebär att information som formats av partiskhet kan presenteras för publiken, där informationskällan oavsiktligt placerar information i en inbyggd ram anpassad efter källans syfte (McQuail & Deuze, 2020, s. 416).

Inramningar genomgår dessutom förändringar som speglar källans målsättning och verklighet. Detta behövs tas i beaktning för att kunna analysera inramningen av ett

budskap, ihop med följande element; visuella enheter, språkanvändning, liknelser och metaforer, narrativa strukturer samt etiketter (McQuail & Deuze, 2020, s. 417).

Framing theory erbjuder ett flertal olika tillvägagångssätt, vilka riktar fokus mot olika delar inom teorin. Enligt D'Angelo (2002) finns tre paradigmer inom teorin; kognitiv, konstruktionistisk och kritisk. Inom det kognitiva paradigmet förkroppsligas texterna i journalistiska berättelser genom de berördas tankar och ord. Inom det konstruktionistiska paradigmet ses istället journalister som förmedlare av tolkande paket för nyhetsköpararnas ståndpunkter. Slutligen, inom det kritiska paradigmet, ses inramningar som ett resultat av nyhetsinsamlingsrutiner och eliternas värderingar (McQuail & Deuze, 2020, s. 551).

Avslutningsvis har nyare forskning om framing theory belyst det emotionella engagemanget hos publiken med särskilda ämnen och frågor, där personliga preferenser har betydelse för inramningens effekter (McQuail & Deuze, 2020, s. 551).

3.3 Encoding/decoding

Teorin om kodning och avkodning stipulerar att kommunikationsprocessen skapas och upprätthålls genom ett flertal samverkande element; produktion, cirkulation, distribution/konsumtion och reproduktion. Elementen ingår i en kontinuerlig process som förhåller sig till moderna mediasystem och samhällsliga processer, där budskap och mening utgörs av tecken och symboler. Dessa tecken och symboler förekommer i all kommunikation, där de är organiserade som koder i en syntagamatisk diskurs; när system och strukturer används för att producera och sprida medieinnehåll, får de formen av specifika tecken och symboler vilket medför att mening och budskap cirkulerar. Då elementen har olika former och existensvillkor, innebär det att samtliga krävs för att den syntagmatiska kedjan av en diskurs ska ske. Dock innebär det även att utförandet av ett moment inte garanterar nästkommande. Hur meddelandet är organiserat och strukturerat påverkar alltså kommunikationsprocessen samt kodnings- och avkodningsprocessen (Hall, 1980, s. 51 – 52).

Kodnings- och avkodningsprocessen är en förutbestämd process, vilka påverkas av strukturer och kontexter som är inbäddade i kommunikationsprocessen. Detta innebär att ett meddelande måste tas emot som en meningsfull diskurs och avkodas på ett meningsfullt sätt för att det ska få effekt. Meddelandet kodas alltså först i relation till produktionsstrukturen, där koden formar dess budskap. Därefter avkodas budskapet utifrån

mottagarens sociala praktiker och struktur. Missförstånd som kan uppstå beror på att koderna för kodnings- och avkodningsprocessen är olika, vilket beror på strukturella skillnader mellan medieproducenter och mediepublik. Ytterligare en orsak kan vara ett resultat av att koderna gett upphov till “naturliga” igenkännanden, vilket döljer kodningsrutiner för mottagaren. Detta gör att mottagaren kan blanda ihop det visuella tecknet med vad det representerar (Hall, 1980, s. 53 – 55).

Koderna bygger även på sociala och ideologiska diskurser, vilka används för att skapa och upprätthålla olika maktrelationer. Detta görs genom att främja dominant tolkning och diskurser, med tillförsikt i att mottagaren antar en *föredragen läsning* av budskapet. Producenter kan alltså anta en föredragen tolkning i kodningsprocessen, men inte garantera samma tolkning i avkodningsprocessen. Om mottagaren fullständigt accepterar den betydelse som sändaren tillskrivit meddelandet antas en *föredragen läsning*. Om mottagaren istället delvis accepterar och delvis ifrågasätter den betydelse som tillskrivits budskapet, antas den *förhandlade läsningen*. Motsatsen till den föredragna läsningen kallas för den *oppositionella läsningen*, där mottagaren fullständigt avvisar det tillskrivna budskapet. Avkodningsprocessen bygger endast på mottagarens erfarenheter och kontexter, vilket påverkar dess tolkning av budskapet (Hall, 1980, s. 57 – 59).

3.4 Summering och applicering av teorierna

Nedanstående avsnitt summerar teoriernas kombination och applicering för studien.

3.4.1 Agenda setting theory

Agenda setting theory blir i förhållande till studien och dess forskningsfrågor relevant att använda för att analysera hur medierapporteringen bidrar till att forma studenters uppfattning av masskjutningen i Örebro. Teorin erbjuder flera dimensioner av förståelse för den process som sker i formandet av allmänhetens agenda. Detta innefattar den andrahandsverklighet som nyhetsmedier presenterar för publiken, hur detta kommer till uttryck genom bland annat storlek på rubriker och ämnen som lyfts, samt individers behov av NFO.

3.4.2 Framing theory

Framing theory ger inblick i inramningar av budskap, vilket lämpar sig för att bidra med relevant kunskap om hur visuella enheter formar publikens tolkning av budskap. Teorin

fungerar således för att överbrygga agenda setting theory med kodnings- och avkodningsteorin.

3.4.3 Encoding/decoding

Stuart Halls (1980) teori om kodning och avkodning utgör ett bra teoretiskt ramverk för att besvara studiens syfte, mål och forskningsfrågor. Genom en applicering av modellen för kodning och avkodning, identifieras studenternas uppfattning om kodningen av medierapporteringen samt hur denna kodning formar deras avkodning av medierapporteringen. I syfte att undersöka detta närmre, appliceras de tre hypotetiska avkodningspositionerna som Hall (1980, s. 59 – 61) lyfter, i relation till studenternas avkodning.

3.4.4 Teorierna i kombination och applicering

Teorin om agenda setting ger en förklaring till varför allmänheten tänker på vissa frågor, medan teorin om framing belyser hur budskap formas och kan tolkas. Avslutningsvis ger teorin om kodning och avkodning en djupare förståelse för vad allmänheten tycker och tänker om dessa frågor, samt förståelse för vad som påverkar deras åsikter om dessa frågor. En utav dessa frågor kan exempelvis vara frågan om medierapporteringen av fokushändelser, vilket studien syftar till att undersöka. Kombinationen av teorierna ger således en mer helhetlig bild av processen som sker från det att nyhetsmediernas dagordning bestäms, tills att de inramningar, symboler och tecken som inkodas i nyheterna avkodas av allmänheten.

4. Metod och Material

I följande kapitel presenteras studiens metodval, urval, beskrivning av materialinsamling och bearbetning, samt analys. Kapitlet avslutas med en metoddiskussion samt de forskningsetiska överväganden studien förhållit sig till.

4.1 Metodval

Studiens syfte är att få förståelse om hur medierapporteringen om fokushändelser formar uppfattningen av händelsen. Detta motiverar valet av en kvalitativ ansats, då kvalitativa studier behandlar parametrar som en händelse, en bild eller ett yttrande. Dessutom handlar kvalitativa studier om att konstatera att något finns, hur det fungerar, och i vilka situationer det förekommer (Ahrne & Svensson, 2022, s. 10). Vidare syftar en kvalitativ ansats till att undersöka processer, relationer och en händelse, en bild eller ett yttrandes kvalitativa egenskaper mer ingående (Ekström & Johansson, 2019, s. 17).

Fokusgruppsintervjuer undersöker flera personers erfarenheter, åsikter eller uppfattningar om något specifikt. Metoden bygger på antagandet att den sociala interaktionen deltagarna sinsemellan genererar viktig kunskap. Detta innebär att den sociala interaktionen är en central aspekt för att förstå hur uppfattningar och sociala praktiker formas i ett samspel (Ekström & Johansson, 2019, s. 125). I enlighet med studiens forskningsfrågor lämpar sig därför metoden väl. Detta då fokusgruppsintervjuer i studiens fall kommer undersöka deltagarnas uppfattning av medierapporteringen, samt få inblick i hur uppfattningen av händelsen formas i studenternas samspel. Fokusgruppsintervjuens kollektiva karaktär kan som metod dessutom underlätta för de deltagande att uttrycka negativa yttranden (Ahrne & Svensson, 2022, s. 107 – 108).

4.2 Urval

Fokusgruppsintervjuer kräver en väl genomförd planering (Ekström & Johansson, 2019, s. 126; Ahrne & Svensson, 2022, s. 108) där särskilt fokus på sammansättningen av grupperna bör läggas vid planering (Ekström & Johansson, 2019, s. 126). För att kunna sätta ihop en fokusgrupp menar Ekström & Johansson (2019, s. 126) att forskaren behöver ta ställning till fyra frågor; vilka sociala kategorier ska deltagarna och grupperna representera? Hur många grupper ska man ha? Hur många deltagare bör utgöra en grupp? Hur ska grupperna sättas samman?

Urval av stimulus bör även tas i beaktning, då de är ämnade att skapa en givande diskussion; materialet bör väcka frågor och diskussion (Wibeck, 2010, s. 78 – 79).

4.2.1 Urval av studiedeltagare

Då studien undersöker medierapportering via sociala medier har studiedeltagare valts baserat på användning av sociala medier. Internetstiftelsen (2023a) har visat att personer födda under 1990-tal samt 2000-tal utgör den grupp som mest frekvent använder sociala medier. Urvalet av studiedeltagare har därför utgjorts av personer födda under dessa decennier. Vidare har de rekryterade studiedeltagarna utgjorts av eftergymnasialt studerande, i syfte att få inblick i studenters syn på hur fokushändelser rapporteras om i medierapportering.

Urvalsprocessen har bestått av ett *snöbollsurval* då respondenter med privat relation till studiens författare deltog i fokusgruppsintervjuerna. Dessa respondenter anses besitta intressanta erfarenheter eller upplysningar som kan gynna undersökningen (Ahrne & Svensson, 2022, s. 63). Urvalet används för att respondenterna ska representera en helhetlig bild av studenter, samtidigt som heterogeniteten ska bidra med olika perspektiv. Vidare har materialet insamlats från tre fokusgruppsintervjuer för att ta en krävande tidsaspekt i beaktning, samtidigt som det är möjligt att uppnå mättnad i analyserna (Ekström & Johansson, 2019, s. 126). Fokusgruppsintervjuerna bör utgöras av fyra - sex deltagare, för att säkerställa att samtliga deltagare kommer till tals medan en givande dynamik infinner sig (Wibeck, 2010, s. 60 – 61). Trots detta bestod en av fokusgruppsintervjuerna enbart av tre respondenter, då avhopp nära inpå intervjutillfälle försvårade möjligheten för att hitta en ersättare.

Studenter har även tidigare visat sig vara en viktig grupp för opinionsbildning och påverkansarbete, inte minst i Paris 1968 samt under den arabiska våren (Hendrickson, 2022, s. 41 – 84; R'boul, 2024), vilket ökar studiegruppens relevans ytterligare.

4.2.2 Urval av stimulus

I enlighet med Wibeck (2010, s. 79) och Lindstedt (2019, s. 212) har stimulusmaterial valts för att kunna väcka frågor och skapa diskussion. Då Wibeck (2010, s. 79) understryker vikten av att välja material som inte presenterar färdiga argument, har detta tagits i beaktning i urvalsprocessen. Genom att undvika material med färdiga argument, förhindras en potentiell påverkan av dessa på studiedeltagarna, vilket genererar högre tillförlitlighet. Vidare baserades urvalet på materialets relevans i förhållande till studiens

syfte, mål och forskningsfrågor. Då studien undersöker studenters uppfattning om medierrapporteringen av massskjutningen i Örebro valdes stimulusmaterial hämtat från nyhetsrapporteringen om fallet. Vidare har tidigare forskning behandlat nyhetsrapportering med material hämtat från tidningar – däribland Ekström et al (2024) – vilket motiverar en ny infallsvinkel i form av material inhämtat från sociala medier.

Då urvalet av studiedeltagare ingår i de generationer som främst använder medieplattformarna Instagram och TikTok (Internetstiftelsen, 2023b) har stimulus inhämtats från dessa, där personer födda under 2000-talet föredrar video framför andra typer av medier (Internetstiftelsen, 2021).

Stimulansmaterialet redovisas i tabellerna nedan.

Inlägg hämtat från TikTok:

Nyhetstjänst:	Namn på video:	Beskrivning av video:	Dag för publicering:
Aftonbladet	Den värsta skol-skjutningen i svensk historia	En allomfattande rapportering av händelsen. Innefattar generell information om vad som har hänt, vart det inträffat, antal döda och information om gärningsmannen.	5 februari 2025
Dagens Nyheter	Sverige är ett land i sorg, konstaterade statsminister Ulf Kristersson i sitt tal till nationen under söndagskvällen, efter massskjutningen i Örebro	En återgivning av statsministerns tal till nationen efter händelsen. Innefattar generell information om vad som har hänt, vart det inträffade och antal döda.	10 februari 2025
Expressen	Rickard Andersson misstänks för massmordet i Örebro	En rapportering om gärningsmannen. Innefattar uppgifter om gärningsmannens gamla och nya namn, härkomst, skolsituation, ekonomi, sociala liv, psykiska hälsa och tidigare klasskamraters åsikter om honom.	5 februari 2025

SVT Nyheter	De var på plats under skjutningen: ”sprang för livet”	En rapportering om vittnens upplevelser av händelsen. Innefattar information om vart de drabbade gömde sig, vart de befann sig samt kontakt med anhöriga.	5 februari 2025
-------------	---	---	-----------------

Inlägg hämtat från Instagram:

Nyhetstjänst:	Namn på video:	Beskrivning av video:	Dag för Publicering:
Aftonbladet	10-tal personer är döda efter skolskjutningen	En person berättar om antalet döda efter skolskjutningen vid Campus Risbergska, och att skytten finns bland de döda. Tittaren uppmanas följa händelsen vidare via deras kanaler.	4 februari 2025
Dagens Nyheter	Flera personer skjutna vid skola i Örebro	Roberto Eid Forest (polis) berättar om starttid för skjutningen i Örebro, om polisens agerande, att personer påträffats med skottskador – däribland skytten.	4 februari 2025
Expressen	Rickard Anderssons egen video – pratar rakt in i kameran/ Mördarens video – egna orden om försörjningsstödet	I videon återges information om gärningsmannen, däribland om att han var arbetslös, fått viss hjälp av sin familj, och att ekonomi kan vara ett motiv till skjutningen. En video som skytten till synes spelat in själv uppvisas även.	12 februari 2025
SVT Nyheter	Marwa riskerade livet i massskjutningen: ”kunde inte lämna honom”	Videon återger Marwas berättelse om hur hon räddade en annan persons liv. Melankolisk musik spelas under hela videon.	12 februari 2025

4.3 Materialinsamling

Stimulusmaterialet samlades in genom att först besöka de valda nyhetsmediernas sida på respektive medieplattform. De nyhetstjänster som valdes baserades på högst antal läsare. Därefter samlades de inlägg om masskjutningen i Örebro in genom att placera dessa i en enskild mapp från respektive plattform. Detta beredde för möjligheten att få en överskådlig bild av innehållet i inläggen hos respektive nyhetsmedia. Det påföljande steget innefattade att räkna antal inlägg sorterat efter olika aspekter från nyhetsrapporteringen utifrån olika teman/ämnen kopplade till händelsen. Studiens inkluderade aspekter utgörs således av fokus på följande: skytten, tidsförloppet, de drabbades upplevelser, och betrodda personers uttalanden om händelsen. Den video som valdes för respektive nyhetstjänst baserades på det mest framträdande fokuset.

Det empiriska materialet insamlades genom totalt tre fokusgruppsintervjuer vilka pågick mellan 45 – 90 minuter. Två fokusgrupper bestod av fyra deltagande, medan en bestod av tre deltagande. Dessa deltagare hade blivit tillfrågade på förhand genom kontaktpersoner (Wibeck, 2010, s. 81) och snöbollsurval. Deltagarna blev vid första kontakttillfälle upplysta om studiens mål och syfte, samt vad deras deltagande skulle innebära. Därefter fick de som visat intresse för att delta skriftlig information via en samtyckesblankett, som väl underskriven samlades in vid intervjutillfällets start. Information om studien upprepades muntligt vid intervjutillfället och de deltagande blev återigen tillfrågade om sitt deltagande. När detta godkänts startades ljudinspelning via telefon. Då samtliga fokusgruppsintervjuer skedde fysiskt användes samma typ av ljudinspelning.

Då fokusgruppsintervjun var strukturerad (Wibeck, 2010, s. 56), styrde moderatorerna samtalsriktning genom att ställa frågor. Detta då Wibeck (2010, s. 57) menar att strukturerade fokusgruppsintervjuer med fördel kan användas när ämnet är känsligt och deltagarna sårbara. I ett försök att bibehålla objektiviteten turades studiens författare om i att moderera fokusgrupperna, då moderatorn riskerar att influera eller influeras av fokusgruppens förståelse och föreställningar (Wibeck, 2010, s. 57). För att öka fokusgruppsintervjuernas fruktsamhet och relevans tilläts deltagarna att diskutera med varandra och introducera nya ämnen. Moderatoren gick endast in och styrde upp diskussionen när samtalet avvek från ämnet, eller för att ställa frågor (Wibeck, 2010, s. 57 – 58).

Inför fokusgruppsintervjuerna togs en intervjuguide fram, vilken användes under intervjutillfällena. Guiden inkluderade de fem typer av frågor som Krueger (1998a) menar

bör ingå i en strukturerad intervjuguide (Wibeck, 2010, s. 73). Öppningsfrågorna ställdes för att bekanta deltagarna med varandra och således öka gruppkohesionen. Dessa frågor behandlade fakta snarare än attityder, och besvarades kort av samtliga deltagare (Wibeck, 2010, s. 73). Efter att öppningsfrågorna besvarats visades stimulusmaterialet för att säkerställa att samtliga deltagare tagit del av materialet, samt för att främja en korrekt minnesbild av det. Detta syftade även till att öka tillförlitligheten på studiedeltagarnas svar (Kvale & Brinkmann, 2014, s. 299). Introduktionsfrågorna användes för att introducera diskussionsämnet, samt ge de deltagande möjlighet att reflektera över egna erfarenheter kopplade till ämnet. Dessa frågor var öppna och ställdes efter att stimulusmaterialet visats (Wibeck, 2010, s. 73 – 74). För att placera ämnet i en större kontext ställdes sedan övergångsfrågor. Dessa förde samtalet vidare, och förberedde för nyckelfrågorna som ställdes efter att cirka en tredjedel av att den utsatta tiden passerat. Nyckelfrågorna syftade till att generera mest material för analysen, där studiedeltagarnas svar på dessa ansågs viktigast och gavs mest utrymme i diskussionen (Wibeck, 2010, s. 74). De avslutande frågorna ställdes för att säkerställa att samtliga deltagare getts möjligheten att göra ett slutligt yttrande. Slutfrågan “är det någon som vill tillägga något?” ställdes för att försäkra att ingen viktig aspekt förbisetts (Wibeck, 2010, s. 74).

4.4 Bearbetning och analys

Vid bearbetning och analys har studien utgått från det empiriska underlag som insamlats och transkriberats. Transkriberingsarbetet delades upp, och lyssnades igenom samtidigt som samtliga ord nedtecknades. För att bibehålla de deltagandes anonymitet tilldelades de en siffra och en bokstav i kombination. Således utgjordes fokusgrupperna av siffrorna; 1, 2, eller 3. Studiedeltagarna tillskrevs bokstäverna; a, b, c, eller d. Samtliga i den första fokusgruppsintervjun fick således siffran 1, där bokstaven tilldelades utifrån den ordning som de pratade. Den första personen som pratade i första fokusgruppen tillskrevs alltså 1a, medan den andra personen som talade i samma grupp tillskrevs 1b. Detta system användes för samtliga fokusgruppsintervjuer.

När transkriberingen var färdigställd utgjordes materialet av totalt 24 563 ord, vilket senare analyserades utifrån den metod Wibeck (2010, s. 99 - 135) rekommenderar för analys av fokusgruppsintervju:

För att komma åt de innehållsliga aspekterna som är viktiga för en väl genomförd analys, har en innehållsanalys av det transkriberade materialet genomförts i enlighet med Wibecks (2010, s. 99 – 100) praktiska tillvägagångssätt. Detta har innefattat att koda materialet, dela upp det i enheter, samt söka efter trender och mönster. Tillvägagångssättet har således utgjorts av följande process: genomläsning av materialet, där båda författare utifrån studiens protokoll – i form av studiens forskningsfrågor - plockat ut viktiga enheter som korrelerar med forskningsfrågorna. Därefter har stycken från fokusgruppsintervjuerna blivit kodade med ett tema. Sedan påbörjades analysprocessen, vilken delades upp mellan studiens författare. Ena författaren fokuserade på agenda setting theory, medan den andra författaren fokuserade på kodnings- och avkodningsteorin. Författarna analyserade gemensamt utifrån framing theory. Trots att författarna delade upp delar av analysen, har båda varit insatta i analysarbetet och resultatet har diskuterats genomgående. Detta syftade till att undvika misstag och öka analysens tillförlitlighet.

4.5 Metoddiskussion

Trots det rekommenderade antalet på minst fyra studiedeltagare per fokusgruppsintervju har avhopp nära inpå genomförandet resulterat i att en av intervjugrupperna består av endast tre personer. Detta kan innebära att skiftningar i dynamiken jämfört med de andra fokusgrupperna. Trots denna farhåga blev dynamiken givande i förhållande till studiens forskningsfrågor, där de tre deltagande fick större utrymme att diskutera stimulusmaterialet vilket bidrog till värdefulla nyanserade svar.

Att fler kvinnor deltog i studien än män kan ha influerat gruppdynamiken och således även diskussionerna, vilket påverkar studiens generaliserbarhet. Dock använder kvinnor sociala medier samt tar del av nyheter via sociala medier i större utsträckning än män.

Det insamlade stimulusmaterialet har styrkor i medierapporteringens breda täckning av massskjutningen i Örebro. Detta bidrar till en bred och helhetlig bild av händelsen för de medverkande, samt möjliggjorde en grundförståelse för respondenterna. Dock består urvalet av stimulusmaterial endast av ett videoklipp per nyhetstjänst per plattform, vilket medför att bilden av nyhetstjänsternas rapportering kan bli missvisande i förhållande till den faktiska rapporteringen. Studien hade därför med fördel kunnat inkludera fler klipp från respektive plattform och nyhetstjänst för att skapa högre representativitet av nyhetstjänsternas innehåll. Detta tillvägagångssätt hade dock påverkat tidsåtgången för fokusgruppsintervjuerna och möjligen resulterat i mindre gynnsamma diskussioner. Då

stimulusmaterialet är inhämtat från två av de medieplattformar urvalsgruppen använder mest frekvent, ökar sannolikheten för att respondenterna är bekanta med formatet. Detta innebär att urvalsgruppen samt urvalet av stimulusmaterial är väl motiverat i förhållande till den aktuella studiens ändamål, vilket ökar studiens validitet tillika reliabilitet.

Då studiedeltagarna rekryterades genom kontaktperson och snöbollsurval uppstod även risken om att den privata relationen mellan respondent och moderator influerat svaren. För att bemöta denna risk placerades de deltagande med privat relation till ena av de två moderatorerna i samma grupp. Detta innebär att de respondenter med privat relation till en av moderatorerna hamnade i samma grupp, där moderatorn utan privat relation agerade intervjuare.

Inför grupp sammansättningen har hänsyn i första hand tagits till de deltagandes möjlighet att ställa upp inom ett visst tidsspann. Detta har placerat en sekundärt fokus på gruppens sammansättning, vilken bör planeras utifrån att skapa en givande atmosfär (Ahrne & Svensson, 2022, s. 110). Trots att största möjliga hänsyn inte kunde tas med detta i beaktning, representerade de deltagande olika erfarenheter och kunskaper vilka kom till uttryck genom skiftande intresse för nyhetsrapportering över lag. De deltagandes olika erfarenheter och förkunskaper bidrog med tillräcklig heterogenitet och homogenitet för att skapa givande diskussioner. Dock hade ett större antal fokusgrupper resultat i större mättnad, och således påverkat studiens reliabilitet och validitet positivt.

Inför fokusgruppsintervjuerna genomfördes pilottest av intervjuguiden för att undersöka hur väl linjerade intervjufrågorna var med studien. Detta gav inblick i vad för diskussioner frågorna genererade och gav ett ungefärligt tidsspann för fokusgruppsintervjuerna. Vidare kunde frågorna revideras för att bättre stödja studiens forskningsfrågor, samt öka dess validitet.

4.6 Reliabilitet och validitet

Reliabilitet handlar om forskningsresultatens tillförlitlighet och konsistens, vilket ofta kommer till uttryck genom möjligheten att reproducera resultaten av andra forskare, vid andra tidpunkter (Kvale & Brinkmann, 2014, s. 295). När det gäller intervjutillfällen korrelerar intervjuarens reliabilitet i synnerhet till ledande frågor, vid tillfällen detta inte är en medveten intervjuteknik, kan inverka på svaren (Kvale & Brinkmann, 2014, s. 295). Validitet behandlar giltighet och riktighet i ett yttrande, vilket bygger på ett välgrundat försvarbart, övertygande och hållbart argument. I studier kommer detta ofta till

uttryck genom frågan om det som är avsett att mätas, faktiskt mäts (Kvale & Brinkmann, 2014, s. 296). Detta handlar exempelvis om att metoden är relevant och motiverad, i förhållande till studie. Kvale & Brinkmann (2014, s. 299) lyfter Kinsley med kollegor (1949), samt det tillvägagångssätt de använde sig av för att kontrollera validiteten hos intervjupersoners svar; de tog hänsyn till faktorer som minne och medveten samt omedveten mörklägning.

4.7 Forskningsetiska överväganden

För att forskningen ska fylla sin funktion behöver forskning som bedrivs vara tillförlitlig i enlighet med ALLEA-kodexens princip, vilken ställer ett flertal krav på forskningen och forskaren; forskningen ska bedrivas på ett ansvarsfullt och kompetent sätt, samt vara fri från otillbörlig påverkan. Den ska dessutom vara utformad på ett sätt som innebär att de metoder som används ska generera svar på de ställda frågorna. Vidare ska forskningen och materialet hållas i god ordning, det vill säga genomföras, dokumenteras och tillgängliggöras på ett ansvarsfullt och genomtänkt sätt. Resultatet som presenteras ska framföras välgrundat och sanningsenligt, i enlighet med den standard som gäller för det aktuella forskningsområdet. Ytterligare intressen som tagits hänsyn till i rådande studie handlar om skyddsintresset, öppenhetsintresset och förtroendeintresset. Dessa har tagits hänsyn till genom att skydda de medverkande genom anonymisering, tillgängliggöra forskningen och dess resultat genom att öppet diskutera och reflektera kring dessa i ett senare kapitel, samt skapa förtroende genom att öppet reflektera om studiens validitet och reliabilitet (Vetenskapsrådet, 2024, s. 12 – 14).

De forskningsetiska principerna utgörs av följande fyra krav: informations-, samtyckes konfidentialitets-, och nyttjandekravet. Studien har formulerats i enlighet med dessa krav, vilket kommer till uttryck på följande sätt; Genom att informera studiedeltagarna om studiens syfte och mål, samt vad deras medverkan innebär har studien uppfyllt informationskravet. Vidare har samtycke för deltagande insamlats muntlig innan intervju-tillfället, samt skriftligen vid intervjutillfallets start. Konfidentialitetskravet har uppfyllts genom att säkert förvara de insamlade uppgifterna på en lösenordskyddad hårddisk, där de deltagande dessutom anonymiserats för att de inte ska kunna gå att identifiera. Slutligen uppfylls nyttjandekravet av att det insamlade materialet endast använts utifrån studiens forskningsändamål (Lindstedt, 2019, s. 49 – 55).

5. Analys och resultat

I följande kapitel presenteras studiens analys och resultat. Först presenteras de teman som identifierats i studiens empiri, där citat och beskrivning av citat redogörs för. Därefter presenteras reflektioner av analys, vilken separat behandlar studiens forskningsfrågor: *Hur uppfattar studenter medierapporteringen vid fokushändelser som massskjutningen i Örebro? Samt hur formar studenternas upplevelse av medierapporteringens kodning deras sätt att avkoda medierapporteringen?* Avslutningsvis sammankopplas studiens resultat med tidigare forskning på området, i syfte att contextualisera samt placera den aktuella studien i förhållande till dessa.

5.1 Teman

I följande delkapitel presenteras studiens empiri i förhållande till de teman som identifierats, vilka redogörs för i tabellen nedan.

Tema:	Beskrivning av tema:
Vinklad	Beskrivningar och hänvisningar till att medierapporteringen på olika sätt uppfattas som vinklad.
Terrorism	Yttringar om motivets eventuella koppling till terrorism, samt om medieinnehållet som gett upphov till spekulationer om terrorism hos respondenterna.
Dramatisk	Yttringar om medierapporteringens innehåll som uppfattats som dramatisk, vilken innefattar händelsen i sig, samt uppfattningar om att media anspelat på händelsen som dramatisk.
Känslösam	Yttringar och beskrivningar av medierapporteringens innehåll som syftat till att väcka känslor och empati hos publiken.
Tidskänslig	Yttringar och hänvisningar till medierapporteringen som tidskänslig, samt härledningar till att rapporteringen på olika sätt formats av denna tidskänslighet.

Oklar	Yttringar om hur medierapporteringen på olika sätt uppfattats som oklar, samt uppfattningar om hur masskjutningen i Örebro uppfattas som en oklar händelse.
Mer att önska	Yttringar och hänvisningar till det respondenterna önskade innefattades i medierapporteringen av masskjutningen i Örebro.
Tecken på brister	Beskrivningar och hänvisningar till att masskjutningen i Örebro på olika sätt är ett tecken på brister i samhällliga system.

5.1.1 Vinklad

Fokusgrupp 2 och 3 uttrycker att medierapporteringen är ensidig. Respondent 2c menar att samtliga medietjänster sammankopplar gärningsmannen med liknande egenskaper samt att alla mediekällor fokuserar på att väcka känslor: ”Väldigt ensidigt tänker jag. Asså alla liknar ju varandra väldigt mycket i hur de rapporterar och vilka attribut och hur de förklarar honom. Också de historierna vi får höra asså de är ganska likt, man trycker mycket på känslor (...). Respondent 3c menar att alla nyhetskällor rapporterade om händelsen på liknande sätt: ”Ja de spelade verkligen på känslorna.”, ”De speglar honom som en psykiskt sjuk individ, en ensam snubbe som du sade...”. Respondent 3a uttrycker att medierapporteringen resulterade i skräck: ”Ja asså det var väl som att... skräck asså (...).

Fokusgrupp 2 uttrycker dessutom att medierapporteringen fokuserar mer på de drabbade i relation till andra perspektiv, där respondent 2c lyfter gärningsmannens perspektiv som exempel: ”Det är också svårt, men aa det blir väldigt mycket en sida. Och ändå mer på dem som blivit påverkade av de, snarare än det här vet vi om gärningsmannen (...).”

Respondent 1c menar att medierapporteringen blir vinklad när media försöker lösa gåtan om motivet på egen hand. Vidare menar respondenten att, beroende på hur media lägger upp information om gärningsmannen, beskylls olika parter för hans handling:

Man kan väl säga att det är rätt riktat när man försöker lösa gåtan självmant om vad motivet var. Han har varit i kontakt med staten hundra gånger och de har inte hjälpt honom och då försöker du ju rikta till att det var statens fel. Lärarna såg honom inte i skolan, ja då är det ju lärarnas fel (...). Beroende på hur du lägger upp fakta eller information om honom och vad man trycker på för information, så blir det ju direkt att det kanske ligger någonting i det. Det har ju varit mycket med just att han har skulder eller har det svårt med ekonomin typ, då blir det mycket till staten (se bilaga 10).

Samtliga fokusgrupper uttrycker att medias budskap är otydligt och svårtolkat. Vidare uttrycker de att deras tolkning av medias budskap påverkas av deras specifika bakgrund, intressen och erfarenheter. De ger däremot ingen konkret förklaring på hur detta sker då de upplever att det är svårdefinierat.

Respondent 3c uttrycker sig på följande sätt:

För att vi inte är likadana, och det påverkar ju väldigt självklart hur vi har sett på denna händelse. Sen kanske det är svårare att plocka ut exakt vad det är jag har set annorlunda från vad ni har.

Vidare förklarar respondent 1a och 1c att media försöker vinkla budskap till att handlingen är någons fel. Respondent 1a menar bland annat att allmänheten förmodligen tolkar mediebudskap olika beroende på vad för personlighet och politisk ställning de har: ” (...) men jag tycker ju absolut att media har gjort ett bra försök till att försöka vinkla de här budskapen till att beroende på vem du är som person eller vad du har för politisk ställning. Tycker du att till exempel skolsystemet har brustit, hur kan det här ske i skolan, hur kan man inte snappa upp den här människan i skolan. Då kanske man tänker mer på det eller familjen där, vad har han för familjesituation eller vad det nu kan vara för någonting.”

Respondent 1c instämmer och menar att budskapet också vinklas beroende på om nyheterna kommer från en nyhetskälla som lutar mot högern eller vänstern: ”Det blir ju lätt så med, högernyheter riktar ju det åt högern medan vänstern drar åt vänster. Det finns ju sällan någon som går mitt i och bara gör allting neutralt. Det blir ju en sån grej, nej men jag tittar bara på Aftonbladet, då tänker du som Aftonbladet.”

Respondent 2c menar att information om gärningsmannen bidrog till en känsla av bortförklaring av hans beteende: ” (...) det var lite mer såhär vem var han som person. Det var någon som var gömd, det var någon som inte mådde bra psykiskt. Asså att man försöker hitta en förklaring till vad man gör, men för mig blir det nästan såhär. Asså att det var nån som inte mådde så bra som att bortförklara ett beteende lite. Det är sådana tankar jag har.”

Vidare menar respondenten att det finns fler variabler som kan påverka, vilket resterande respondenter i fokusgrupp 2 instämmer om. Respondent 2a menar att rapporteringen av motivet var reflexmässig och att media försökte skapa en historia om gärningsmannen för att generera mer uppmärksamhet: ”Min egen teori om det är att det bara är reflexmässigt, att den formen av rapportering...”,

”Om de kan berätta en historia som folk känner igen, då är det liksom lättare på något sätt. Så jag tror, eller jag gissar ju, spekulerar om detta, att det är lätt att falla in i att man säljer en berättelse som folk känner igen.”

Respondent 2c instämmer och menar att detta skapar en bild av personer med liknande egenskaper som farliga eller konstiga. Vidare menar respondenten att media, på så sätt, förstärker stereotyper och fördomar: ”Sedan skapar det en förutfattad mening om att det är så med vissa personer, att någon kanske är lite konstig.” Respondent 3b resonerar liknande och menar att en sådan rapportering kan resultera i att personer med liknande egenskaper som gärningsmannen placeras i fokus: ”Det är klart att såna här händelser... det kan ju bli en liten spotlight då.”

Fokusgrupp 2 uttrycker att medierapporteringen om gärningsmannen överensstämmer med en specifik profil av gärningsmän som förekommer frekvent i medierapportering. Detta har resulterat i att respondenterna börjar leta efter specifika egenskaper hos gärningsmannen som passar med den specifika profilen av gärningsmän.

Respondent 2a uttrycker sig på följande sätt:

Det är ju liksom en story man hör ganska ofta. Särskilt med såna här gärningsmän, att han passar in i den profilen väldigt mycket (...) till slut börjar man leta efter dem här sakerna, få honom att passa in i den bilden på något sätt.

Att medierna har makt att förstärka stereotyper och sammankoppla negativa egenskaper till vissa typer av människor diskuterar fokusgrupp 2, vilket kan sammanfattas med det uttalande respondent 2c gör;

Sedan skapar det en förutfattad mening om att det är så med vissa personer, att någon kanske är lite konstig (...). Att oj kanske man borde vara lite försiktigt. Asså samma sak med, oavsett vad man rapporterar om, att det kopplas till 'people of color', asså man framear ju också... Asså det är så man påpekar stereotyper och fördomar och förstärker riskbilden i samhället. Asså vi styrs av medierna...

Fokusgrupp 3 uttrycker att media speglade gärningsmannen som psykiskt sjuk och ensam, samt att det skiljer sig från rapportering om gärningsmän med utländsk bakgrund, vilket resulterade i kritik från allmänheten.

Respondent 3c uttrycker sig på följande sätt:

För nu så typ... den här videon av Expressen. Så var det såhär att de speglar honom som en psykiskt sjuk individ, en ensam snubbe och som du sa [3b], om det var en inte-vit man så hade det inte speglats på det viset. Det var väldigt många som störde sig på det sättet att se honom på (se bilaga 6).

Fokusgrupp 2 exemplifierar genom att lyfta moralpanik och medias förmåga att skapa normer och förstärka stereotyper:

2a: På så sätt kan det ju påverka att det kan skapa moralpanik om medier väljer och liksom koppla vissa beteenden eller vissa företeelser till varför de [gärningspersoner] gjorde det.

Respondent 2c bygger sedan vidare på resonemanget;

2c: Men jag tänker att vi alltid gör såhär med vissa karaktärsdrag, att det kommer ju alltid bli att de skapar en bild av att oj nu kanske jag har en sån här klasskamrat (...). Det skapar en förutfattad mening om att det är så med vissa personer, att någon är lite konstig.

Respondent 2a och 2c menar att det handlar om en omedveten partiskhet och att media/journalister följer ett förutbestämt mönster i porträtteringen av gärningspersonen. 2d hävdar istället att det är för mycket av ett upprepat mönster för att inte vara helt oavsiktligt, och yttrar följande resonemang:

2d: Asså jag kan tycka ibland att det kan vara lite med avsikt, eftersom det blir ett upprepat mönster beroende på om man är vit eller har utländsk bakgrund, då där är väldigt så; är han vit då är han psykiskt sjuk, men om det är någon med utländsk bakgrund så kan han knytas till detta...

2b: A någon koppling till detta...

2d: Ja precis så, det känns som ett för upprepat mönster för att "ja vi råkade sätta honom i det facket"... (...)

2a: Att det går lite i samma mönster liksom.

2d: ja precis (...)

2c: Ja det är sällan tvärt om, att man utgår från att någon med migrationsbakgrund eller "person of color" har psykiska problem.

(...)

2c: Det är ju inte det man associerar det [bakgrund och begått brott] med. Och det är ju ett strukturellt problem och då ingår media också.

5.1.2 Terrorism

Fokusgrupp 1 och 2 resonerar liknande och uttrycker explicit att händelsen hade vinklats som terrorism om gärningsmannen inte var en svensk vit man;

1a: Jag tänker om gärningsmannen inte hade varit en vit svensk man, hur hade det vinklats då?

2c: Asså jag tänker mer när det är en person med migrationsbakgrund så är det direkt tanken att är det terrorism som ligger bakom det.

Respondent 1a resonerar liknande och menar att högerpolitiska politiker hade försökt att använda det till sin fördel genom att betona Sverige som otryggt:

(...) tror ni inte det hade vinklats som terrorism då eller att högerpolitiska politiker hade försökt nappa på det här och använda det till sin fördel? Lägga ännu mer liksom att det här är inte det Sverige vi alltid har haft eller vi är otrygga.

Samtliga respondenter i fokusgrupp 2, förutom 2d, menar att medias associering av specifika egenskaper sker omedvetet. Respondent 2d menar istället att en vit gärningsman förknippas med egenskaper som psykiskt sjuk medan en utländsk gärningsman förknippas med egenskaper som terrorist:

Asså jag kan tycka ibland att det kan vara lite med avsikt, eftersom det blir ett upprepat mönster beroende på om han är vit eller har en utländsk bakgrund, då är det väldigt så: är han vit då är han psykiskt sjuk, men om det är någon med utländsk bakgrund så kan han knytas till detta. (...) asså det är ofta man ser en vit gärningsman målas ut som mentalt sjuk och en utländsk utmålas som terrorist eller så...

Respondent 2c instämmer och menar att de specifika egenskaperna sällan förknippas med andra typer av gärningsmän: ”Ja det är ju sällan tvärtom, att man utgår från att en person med migrationsbakgrund eller ’person of color’ har psykiska problem.”

Fokusgrupp 3 uttrycker att media målade upp en bild av motivet genom att lyfta olika spekulationer. Vidare menar respondent 3a att spekulationerna rörande ett rasistiskt motiv påverkade hennes uppfattning av motivet: ”Man målar ju upp någon bild av det. Sen då när han var vit så tänkte man att det kan vara rasistiskt eftersom det var dem första spekulationerna man läste om (...).”

5.1.3 Dramatisk

Fokusgrupp 2 uttrycker att medierapporteringen är dramatisk och ger uttalandet om ”Sveriges värsta masskjutning” i Ulf Kristerssons tal, som exempel på detta (se bilaga 5).

Fokusgrupp 1 uttrycker att händelsen porträtteras på olika sätt i medierapporteringen, där Aftonbladet och Expressen porträtterar händelsen mer dramatisk genom verklighetsbaserade klipp och extrema bilder från händelsen. Vidare menar respondenterna att SVT Nyheter och Dagens Nyheter porträtterar händelsen mer neutralt då rapporteringen inkluderar poliser samt saknar realistiska klipp och bilder från platsen. De upplever att Aftonbladet och Expressens rapportering fokuserade direkt på antalet döda medan SVT Nyheter och Dagens Nyheter fokuserade mer på att något har hänt. Respondenterna upplever att Aftonbladet och Expressen jagar klick medan SVT Nyheter och Dagens Nyheter snarare vill informera samhället om händelsen.

Respondent 1c uttrycker sig på följande sätt:

Det var ju Aftonbladet och Expressen, båda två hade ju direkt 10 döda och sen SVT Nyheter och Dagens Nyheter hade ingenting om det. Bara att det hade hänt något liksom... vilka är det som försöker få klicks typ och vilka är det som vill ge information känns det kanske lite som också.

Respondent 3b resonerar liknande och menar att rapporteringen resulterade i 'clickbait' genom användningen av olika typsnitt för att väcka uppmärksamhet. Vidare menar respondenten att det finns en skillnad mellan rapportering från Dagens Nyheter och Aftonbladet. Där Dagens Nyheter har en lågmäld rapportering i jämförelse med Aftonbladet. Respondenten exemplifierar med Aftonbladets gulsvarta text som syftar till att väcka uppmärksamhet:

(...) det blev lite 'clickbait'. Vissa typer av typsnitt och sådant, att man ska bli lite fångad. Jag tänker Dagens Nyheter hade väl rätt så lågmäلت och en presskonferens där med Ulf Kristersson. Sen var det väl en presskonferens med någon polis, det var liksom ingen stor font och så här. Sen kommer man till Aftonbladet så fanns det liksom en gulsvart text som verkligen ska fånga. Det var lite det jag tänkte på typ.

Respondent 3c menar dessutom att Expressens rapportering innefattar stor text och mycket starka färger i syfte att väcka uppmärksamhet: "Ja alltså det var ju mycket... Expressen hade ju mycket starka färger och stor text. Det skulle ju synas."

Samtliga fokusgrupper uttrycker att händelsen fått mycket uppmärksamhet i media. Fokusgrupp 2 menar exempelvis att händelsen fick mest uppmärksamhet de första dagarna, vilket beror på att media släpper fokus på en specifik händelse när andra sker.

Respondent 2c uttrycker sig på följande sätt:

"Väldigt mycket de första dagarna, det fanns ju live i nyheterna om vad som händer och så, men sen försvinner det ju snabbt för att det händer så mycket annat."

Respondent 1b resonerar liknande och menar att man är upptagen med sitt eget liv och kan bli lite överväldigad och chockad när något stort sker. Respondent 1b och 1a försökte undvika sociala medier på grund av känslor av överväldigande, och för att få rätt information från en neutral källa. Respondent 1a upplever dessutom att medierapporteringen försöker påverka hur allmänheten ska känna för händelsen: "och det var skönt för min del att typ inte vara inne på sociala medier just då så mycket utan höra det från tal eller så (...).

Fokusgrupp 3 menar att händelsen förtjänade den stora uppmärksamheten. Respondent 3c förklarar att uppmärksamheten blev överväldigande till en början men övergick till en rimlig mängd efter ett tag: ” (...) asså dan det hände kändes det ju väldigt överväldigande kanske men sen där efter tyckte jag att det snackades om en rimlig mängd.”

5.1.4 Känslosam

Respondent 1d förklarar att media försöker koppla händelsen till en känsla av empati för de drabbade, vilket resulterar i att allmänheten relaterar till de drabbades situation:

”Jag tänker mer känslor typ, vad väcker det för känslor. Kopplar man en känsla till någonting så upplevs det på ett annat sätt eller man tar till sig det på ett annat sätt. Speciellt om man känner empati för dem personerna som var på plats exempelvis eller någon som arbetar med det liksom. Att man sätter sig in i deras situation typ.”

Samtliga fokusgrupper uttrycker att de blev berörda av medierapporteringen, särskilt den som innefattar intervjuer med de drabbade. Fokusgrupp 2 och 3 uttrycker att en sådan rapportering bidrar till en realistisk känsla.

Respondent 3a uttrycker sig på följande sätt:

Man får ju se och höra de drabbades åsikter och det skapar ju mer verklighet för en när man tittar liksom.

Vidare menar fokusgrupp 1 att rapporteringen väcker mest känslor när de drabbade verkar påverkade av händelsen, där respondent 1b uttrycker sig på följande sätt:

Men det är ju mer när man ser att folk är berörda precis som vi sa med rösten där och som i det här fallet också.

Fokusgrupp 2 utvecklar ett liknande argument och menar att medierapporteringen med drabbade studenter var mest berörande. Vidare menar respondenterna att detta beror på att de kan relatera till historier som de drabbade lyfter, vilket respondent 2b uttrycker:

Mmm, jag tycker det blir mer känsla när man kan relatera till det själv, när de sa att de satt och åt lunch, eller precis börjat lektionen, att det kan man ju sätta sig in i (se bilaga 7).

Fokusgrupp 3 uttrycker att intervjun med Marwa (se bilaga 11) var mest berörande, vilket exemplifieras med hur respondent 3c besvarar den andra nyckelfrågan, följt av att samtliga i fokusgruppen nickar:

”Ja det var väl intervju med hon Marwa, hon med det här blodstänket på kläderna.”

Respondent 2c resonerar liknande och menar att den grafiska beskrivning av blodet bidrog till denna känsla: ” Mm... för mig är det också bilden som visar henne som har blod på hela kroppen och sina kläder, och att hon förklarar att hon kände att blodet var varmt” (se bilaga 11).

Respondent 2d menar dessutom att tonläget ändrades beroende på rapportering, där reportrar har en mjukare ton i rapportering som innefattar de drabbade: ” (...) sen kan jag även tycka att tonläget ändrades också lite från dem första som bara rapporterade om att detta har hänt och sen till den som när de pratar om offren, då var reportern lite mer, ett mjukt tonläge.”

Fokusgrupp 1 uttrycker att medierapporteringen inte behöver visualisera händelsen så mycket, där de lyfter klipp och bilder från intervjuer med de drabbade som exempel på något som visualiserade händelsen. Vidare menar respondenterna att det räcker med en rubrik om vad som hände i syfte att få en förståelse för händelsen.

Respondent 1a uttrycker sig på följande sätt:

”Men jag tänker om det kommer upp en rubrik att det har skett en masskjutning... Man kan ju med ord förklara, man behöver ju inte det visuella hela tiden tycker jag.”

5.1.5 Tidskänslig

Fokusgrupp 1 diskuterar tidsaspekten i nyhetsrapporteringen med att uttrycka sina tankar om vilken hänsyn som tagits till de drabbade, där respondent 1a säger följande:

Och hon som drog ut någon, det är ju absolut guld värt men hur (se bilaga 11) ... Det kanske inte är så psykiskt bra för någon att återuppleva det igen om man nu inte fått prata med polis för att få ut det ordentlige. Ja tycker liksom, vilka var det...? Ja men typ Aftonbladet som bara stoppar upp en mikrofon i ansiktet medan jag tror det var SVT Nyheter som hade mer polis om vad är det som har hänt och vad är det som ska göras och mer info kommer typ. Jag uppskattar ju med den rapporteringen än att man ska få klick och här drog man ut någon.

Fokusgrupp 2 har diskuterat liknande företeelser i medierapporteringen, där de likt fokusgrupp 1 lyfter att antalet döda skiljer sig åt:

Intervjuare: Fick ni några särskilda tankar av medierapporteringen som ni tog del av nu?

Varpå respondent 2a svarar:

Jag vet inte riktigt asså. Det jag tänkte mest på var (...). Och informationen då var ju liksom väldigt väldigt annorlunda, för ingen visste riktigt vad som hände. Och det var så mycket olika uppgifter hela tiden... Hur många som hade dött och allt det här.

2b: Det var mer kaosigt liksom.

2a: Ja det var totalt kaos... Man visste ju inte.

2c: Jaa. Man visste ju inte.

Fokusgrupp 2 lyfter ytterligare en tidsaspekt som handlar om nyhetsmediers rapportering. De diskuterar att händelsen nästan glömts bort lite, eftersom det händer mycket som nyheterna lyfter faller händelsen bort i "mediebruset" (2a) på sociala medier. Bland annat lyfte intervjuperson 1a att "Jag läste också mycket om det i början, eftersom jag och mina vänner pratade mycket om det (...). Men sen släppte det. Och sen fanns det ju inte lika mycket rapportering kring det heller..." Varpå fokusgrupp 2 instämmer.

Fokusgrupp 1 och 2 har båda uttryckt att medias rapportering om händelsen i viss mån var hastig, där informationen om händelsen ändrades allt eftersom. Fokusgrupp 3 lyfte istället att nyheten fallit i glömska då nyhetsmedierna senare börjat rapportera om andra händelser. Detta lyfter även fokusgrupp 2, som hänvisar till att nyheten försvinner i mediebruset:

2c: (...), det fanns ju live i nyheterna om vad som händer och så, men sen försvinner det ju snabbt när det händer så mycket annat.

2d: Tills de nästa stora nyheterna sker liksom.

(...)

2a: (...). Men sen har det ju [nyheten] försvunnit i mediebruset med allt annat som pågår, (...).

Fokusgrupp 1 resonerar liknande, vilket kan sammanfattas i det respondent 1b säger om nyhetsmedierna:

1b: Det blir så globalt och blir så mycket att ta in hela tiden, att man hela tiden matas med det och då blir det inte lika mycket fokus på en sak, det går inte att hålla efter.

Varpå 1a svarar "Det blir så stort!".

Slutligen menar fokusgrupperna att rapporteringen varit viktigt att följa för att hålla sig uppdaterad, informerad och medveten om "rikshändelsen" (3b).

Fokusgrupp 1 lyfter dessutom medias makt i att snabbt informera och varse göra allmänheten om händelser:

1d: De vet ju typ innan en annan har en aning, alltså det är ju jättemånga gånger det har hänt faktiskt.

1a: Det är ju typ medias power också.

1d: Exakt, för jag vet ju också... Jag var i Nya Zeeland ett tag och då var det någon tsunami, eller de varnade för en tsunami och då hörde min mamma av sig till mig (...) Då visste de långt innan att det här var på g.

5.1.6 Oklar

Fokusgrupp 3 uttrycker att medierapporteringen om motivet var oklar och att de inte fick svar på motivet till handlingen. Respondent 3c nämner den snabba publiceringen som en anledning till detta, samt att polisen inte hann bekräfta informationen innan media publicerade den:

Men det var ju väldigt mycket media som snabbt ville ha svar på det, så media sade att det här är ett hatbrott, fast dem sade inte det, utan lite mer sådär... Asså utan att polisen hann säga något.

1b uttrycker sig på följande sätt:

Han [Ulf Kristersson] snackade ju också jättemycket om att brottet ligger hos gärningsmannen och det ger det liksom lite dubbla budskap när dem snackar om att han har problem ekonomiskt (se bilaga 5) ... Man kanske inte har dem här signalerna innan liksom. Nog för att det är han som har gjort brottet såklart, han är ju inte oskyldig över huvud taget, men det ger ju lite det budskapet också, att det inte var hans fel egentligen. (...). Sen tycker jag också att det var lite... I ena klippet var de skadade. Sen var det 11 döda. Sen var det 10 döda. Det var lite oklart hur många det var och så.

Respondent 2c menar att medierapporteringen saknar ett kritiskt förhållningssätt till motivet, vilket skapar en inkorrekt bild av händelsen och resulterar i spridning av missinformation. Vidare menar respondenten att detta, i sin tur, resulterar i ovisshet gällande informationens trovärdighet: "Man ska säga nej, man ska hålla sig till fakta och det vill

jag ju liksom också. I bästa fall är det fakta de redovisar och inga spekulationer. Spekulationer tycker jag leder ju också till att skapa någon osanning och sen sprids den och missinformation... Ja men då vet vi inte alls vad som är sant och inte.”

Samtliga fokusgrupper uppfattar händelsen, med särskild hänvisning på de första dagarna, som oklar och en indikator på hur “splittrat det kan vara i Sverige idag” (1b). Dessa resonemang återfinns under temat *vinklat*.

5.1.7 Mer att önska

Fokusgrupp 1 uttrycker att polisens perspektiv är viktigt, vilket exemplifieras med det respondent 1a säger “Jag håller helt med, jag tycker det känns tryggare just när det är polis (...), personligen så tittar jag mer på statliga [nyheter], alltså SVT och det som man ser på TV än klipp som bara är till för att göra rubriker.” 1b följer upp tanken med att konstatera att “(...) när det är en polis så tänker jag att de är utbildade för att hantera sådana situationer.”

Respondent 2b menar att medierapporteringen fokuserar lite på polisens perspektiv: ”Mmm, ja men ganska ändå. Och det var ju också lite som du sade [2c], att man inte har fått höra jättemycket från polisens sida (...).

Fokusgrupp 3 upplever att de saknar polisens perspektiv i medias rapportering om händelsen, där 3a säger följande “Jag skulle gärna vilja vet vad säger polisen om honom, för det fick vi inte så mycket.” Varpå 3c och 3b instämmer. Det beror på att gruppen känner att polisen går att lita på, där de även upplevde att politikernas förhållningssätt till händelsen var “provocerande”, då politikerna verkade okänsliga och utnyttjade händelsen för sin egen vinning:

3c: Jag tyckte att vissa [politiker] var lite okänsliga och vände kanske den här informationen för att föra sin egen agenda som kanske inte riktigt var relevant för situationen egentligen.

3a: Ja det är väl lätt att det blir politiskt i det hela, det gillar inte jag heller.

3b: mm

Respondent 3a menar att en ytterligare inkludering av polisens perspektiv i medierapporteringen skulle resultera i en ökad trovärdighet för medierapporteringen av händelsen: ”Jag skulle gärna velat höra lite mer från en polis för jag tycker att man litar på dem.”

Förutom ytterligare information från polisen menar samtliga respondenter i fokusgrupp 3 att media borde fokusera mer på preventiva åtgärder i sin rapportering av händelsen, där de menar att media bör lyfta samhällets ansvar att hjälpa personer som gärningsmannen:

3b: Asså jag vet, kanske någonting om hur man ska tänka preventivt för att något liknande inte ska ske igen och så möjligtvis.

3a: Ja men kanske prata om är det någonting vi faktiskt gjort fel här i detta.

När fokusgrupp 1 besvarar nyckelfråga 5 uppåddar sig liknande tankar om preventiva åtgärder som fokusgrupp 3 också diskuterat:

1d: Sen tänker jag att det är ju mycket skjutningar över lag och det har hänt mycket sånt i Tyskland och andra ställen också. Det är klart att det uppmärksammas, speciellt när det är ett folkmord på det sättet.

1a: Ja, sen tycker jag kanske att jag också hade velat ha någonting om okej nu har det här hänt, vad ska vi göra för att det inte ska hända igen. Eller att okej det här är det största som har hänt, det här har aldrig hänt i Sverige... vad gör vi för att förebygga. Jag hade gärna, för mig hade det inte gjort någonting om det ett tag senare kom ut att ja men med tanke på massskjutningen i Örebro så har polisen nu tagit fram eller så har politikererna kommit fram till att det här ska vi jobba med. Eller att ja okej men alla skolor i hela Sverige måste gå igenom säkerhetsrutiner. Den typen av liksom konkretisering, det saknar jag. Det tycker jag att jag saknar ofta, det är inte bara den här... vi kan inte ändra någonting som har hänt men vi kan ändra det som kommer att hända. Vi kan förebygga. Det här området verkar ju vara väldigt utsatt, varför jobbar ingen inom det området... det saknar jag.

Intervjuare: Men tror ni att det kan vara så att det jobbas med dem här sakerna fast media inte rapporterar om det?

1a: Ja det tror jag men jag som individ hade kanske uppskattat sådana typer av nyheter och sökt mig efter att få känna mig lite lugn. Det kanske är därför också man trycker undan vissa typer av intryck för man blir bara mer orolig.

1b: Ja, visst hade det ändå varit spännande att få veta att till exempel massskjutningen, hur hanterar dem det lokalt där i så fall. Inte bara såhär, det hända något hemskt. Utan mer vad gör samhället åt det.

1a: Exakt.

1b: (...) för då kan man ju också få inspiration till kommunen som man bor i.

1a: Precis men det är ju oftast att det själva hemska eller händelsen, där ju det som kommer ut.

1d: Det är ju det som får mest uppmärksamhet. För jag vet att de gick tillbaka, om det var typ en månad efter masskjutningen i Örebro, då visade de mer att det var fullt med tända ljus och så här, men de sade inte någonting om hur de har gått vidare för att jobba med det.

Liknande synpunkter dyker upp senare i diskussionen hos fokusgrupp 1, där det önskas mer odramatisk rapportering samt mer konkret information:

1b: Jag tror jag hade gjort lite som vi pratade om förut, alltså såhär sända ut någonting konkret, någonting lite senare kanske isåfall... Hellre om hur man har hanterat situationen. Hur man kan fortsätta hantera den framöver och hur de runt omkring har blivit påverkade.

1d: Jag tänker lite mer odramatiskt kanske...

Varpå samtliga i fokusgrupp 1 nickar instämmande.

Fokusgrupp 1 uttrycker även att det är okänsligt att intervjua de drabbade nära inpå en traumatiserande händelse, där respondent 1c säger att ” (...) jag kan nog tycka att det är rätt så negativt att försöka intervjua drabbade sekund två efter det har hänt.”. Detta står i motsats mot hur fokusgrupp 3 ser på tidiga intervjuer med de drabbade. De menar istället att intervjuer med de drabbade blir ”våldigt känslöväckande” (3c), vilket bidrar till en realistisk känsla ”då känns det ju verkligen på riktigt” (3a).

5.1.8 Tecken på brister

Att händelsen uppfattas som ett tecken på brist i systemet är grupperna ense om, vilken i olika utsträckning kan ses på hur grupperna på olika sätt diskuterar framställningen av gärningsmannen som vinklad. Fokusgrupp 1 och 2 uttrycker även explicit att medierna påverkar människor:

1c: All media speglar ju verkligheten slash speglar ju vad media tycker att man ska tycka (...). Så själva mediabevakningen är ju superviktig i att det ska komma ut rätt

information och inte rätt information för den organisationen med särskilda politiska åsikter eller liknande.

Detta efterföljs med att samtliga i fokusgrupp 1 nickar, där 1d fyller i med att konstatera att "Man blir ju påverkad precis som du sade av budskapet liksom som kommer fram." Längre in i diskussionen återknyter även respondent 1a till samtalsämnet genom att säga "Man får bara se det som kommer ut i media och blir uppenbarligen påverkad av det."

Fokusgrupp 3 uttrycker att bristen på information om preventiva åtgärder har resulterat i en känsla av ett bristfälligt system.

Respondent 3b uttrycker sig på följande sätt:

3b: Ja man kan ju känna lite att det finns en brist i systemet som... Ja det blir ju väldigt tydligt när det väl sker ju.

Respondent 3a påpekar att en rapportering som innefattar preventiva åtgärder hade resulterat i ett ökat förtroende för media och samhället: "Ja asså om vad man hade kunnat göra annorlunda och så", "Så att det skapar nåt förtroende typ."

5.2 Reflektioner av analys

Nedanstående underrubriker behandlar studiens forskningsfrågor separat, där forskningsfråga 1 besvaras genom att applicera agenda setting theory, medan forskningsfråga 2 besvaras genom att applicera framing theory samt encoding/decoding theory.

5.2.1 Hur uppfattar studenter medierapporteringen vid fokushändelser som massskjutningen i Örebro?

Samtliga fokusgrupper har uttalat sig om nyheternas influens i att påverka hur mycket uppmärksamhet de själva gett händelsen. I fokusgrupp 2 stipulerades det att yngre personer är mer uppdaterade om utrikesnyheter, där det ständiga flödet om bland annat skolskjutningar i USA lett till känslan att bli "avtrubbad" från hemska nyheter. I fokusgrupp 1 och 3 fördes liknande resonemang, där de konstaterade att nyheterna genom notiser föranledde deras uppmärksamhet till händelsen. Detta menar de ledde till att nyheten försvann i mediebruset, och att uppmärksamheten därav ockuperades av nya händelser. Utifrån nyheternas prioritering gick det att urskilja att grupperna i olika utsträckning linjerade med det agenda setting theory postulerar om att nyhetsmedia riktar allmänhetens uppmärksamhet på de frågor som anses vara viktiga. Trots att grupperna inte explicit uttalade sig om andra nyheter som uppdagade sig tidsmässigt nära

masskjutningen i Örebro, har flera individer i grupperna antytt att andra nyheter hamnat i skymundan. De hänvisar bland annat till att nyheten om masskjutningen fick mycket uppmärksamhet, i synnerhet när det hände. I fokusgrupp 1 berättade en av intervjupersonerna även att det fanns möjlighet att följa händelsen live, vilket kan tolkas som ett sätt för nyheterna att rikta uppmärksamheten mot aktuella händelser.

Medierapporteringen av masskjutningen har som tidigare redogjorts för tolkats som dramatisk och vinklad. De hade bland annat önskat fler perspektiv, där fokusgrupp 3 explicit uttrycker att de saknade polisens perspektiv på händelsen. Detta då polisen känns tillförlitligt. Ytterligare reaktioner på framträdande personer i nyhetsrapporteringen har bland annat handlat om den nuvarande statsministern, Ulf Kristersson, där fokusgrupp 1 konstaterat en ilska mot hans uttalande om förtröstan. Uppmärksamhet riktades även mot frågor om terrorism, där fokusgrupp 1 och 2 spekulerade om nyhetsmediernas vinkling på ämnet. Detta belyser den första nivån i agenda setting, vilken illustrerar medias inverkan på den offentliga agendan. Att oklarheter om hur samhället förebyggt, hanterat och i framtiden kommer arbeta med preventiva åtgärder, illustrerar hur masskjutningen haft inverkan på samhället samt dess medborgare. Detta blir än tydligare då fokusgrupp 3 uttryckligen önskade mer rapportering om hantering och preventiva åtgärder.

Fokusgrupperna tycker även att media på olika sätt lyckats med att porträttera verkligheten genom att visa skolan med omnejd samt intervjuer med drabbade. Ett misslyckande är dock de mönster media anspelar på om gärningspersoner och egenskaper som framställs tillhöra dessa. Ett exempel som lyfts är bland annat att media inte hade porträtterat en man med migrationsbakgrund som psykiskt sjuk. Hur personerna uppfattar verkligheten på plats, är ett exempel på det Lippmann kallar för pseudoomgivning, alltså att medias presentation av verkligheten omedvetet eller medvetet blir det respondenterna förhåller sig till där världen i förhållande till verkligheten är ofullständig.

Då diskussionerna, utifrån samma stimulusmaterial och intervjufrågor, ledde till markant olika diskussioner, demonstrerar detta mediernas makt i att styra vad vi ska tänka på, men inte vad vi tänker om det.

Fokusgrupperna har även diskuterat de element som gett upphov till deras tolkning av händelsen som dramatisk. De lyfter olika attribut, där omgivning, intervju med offer och svart-gula rubriker signalerat nyheten om händelsen som viktig att ta del av. Just intervju med drabbade skapade diskussion, där fokusgrupp 1 och fokusgrupp 3 hade

diametralt olika ställningstaganden. I fokusgrupp 1 stipulerades det som okänsligt att intervjua drabbade nära inpå en traumatiserande händelse i lukrativt syfte. I fokusgrupp 3 påtalades det istället som viktigt för att underlätta empati för de drabbade, och således även förståelsen för hur ödesdiger händelsen var.

Trots att studiedeltagarna i samtliga fokusgrupper inledningsvis redogjort för sitt förhållande till nyheter, har inga uppenbara slutsatser kunnat dras i relation till individernas behov för orientering. Endast ett fåtal av respondenterna (2a, 2d, 3a, 1c) förklarar varför de tyckte att massskjutningen var en viktig händelse att via nyheterna följa, vilket innebär att brist på mättnad omöjliggör en reliabel slutsats. Då teorin om kodning och avkodning placerar ett mer intrikat fokus på individers personliga egenskaper för att avkoda ett budskap, behandlas detta vidare längre ned i texten (se 5.2).

Avslutningsvis återfinns det ett paradoxalt förhållande mellan två av de påstående respondenterna gjort; att nyheten försvunnit i mediebruset, och att nyheten erhållit mycket uppmärksamhet. Detta kan dels förklaras av den tidsaspekt som nyheterna beaktat i sin nyhetsrapportering, där mycket uppmärksamhet riktades mot händelsen i synnerhet vid tidpunkten för när den skedde, och där rapporteringen om händelsen sedan successivt avtagit. Denna motsägelse kan även förstås genom den ”spontana mediekunnighet” respondenterna ger uttryck för, där erfarenheter och uppfattningar om hur medierna fungerar influerar deras bild av den faktiska rapporteringen. Respondenterna kan alltså ha en förväntan på att nyheten ska ha fått mycket uppmärksamhet, och därmed uttrycker att nyheterna också riktat mycket uppmärksamhet på händelsen.

5.2.2 Hur formar studenternas upplevelse av medierapporteringens kodning deras sätt att avkoda medierapporteringen?

Resultatet visar att studenterna uppfattar att media ramar in budskap genom att organisera fragmentariska enheter av information, vilket påverkar studenternas uppfattning av medierapporteringen. Studenterna uttrycker att media definierar *problemet* som massskjutningen i Örebro.

Orsaken till problemet uttrycks vara dels att en person har skjutit andra människor, dels att samhället misslyckats. Den moraliska bedömningen som respondenterna utläser från medierna är att händelsen är hemsk och tragisk, samt att gärningsmannen agerat fel och omoraliskt. Utifrån medierapporteringen identifierade respondenterna inte en tydlig lösning, där de istället diskuterade egna önskemål – bland annat att inkludera fler

perspektiv och att arbeta preventivt. De element som identifierats, vilket gett upphov till respondenternas tolkning av medierapporteringen, utgörs av bland annat följande: grafiskt innehåll som blod, stora iögonfallande rubriker i gult och svart, intervjuer med de drabbade, samt video tillika bild innehållande platsen för händelsen.

Utifrån medierapporteringen har respondenterna även identifierat särskilda mönster om porträtteringen av gärningsmannen och motivet. Detta kan vara ett resultat av hur medierna konsekvent gjort särskilda frågor framträdande, där konsekventa konstruktioner av dessa frågor har skapat ett etablerat mönster att porträttera särskilda händelser på. Dessa frågor har på olika sätt gjorts framträdande genom de enheter som återfinns i rapporteringen, däribland uppvisandet av grafiskt innehåll samt porträtteringen av gärningsmannen.

Ytterligare en orsak till den inramning som respondenterna identifierat kan bero på det försök journalister gjort för att underlätta bearbetningsprocessen av ett budskap. Det kommer till uttryck genom att sammankoppla händelsen med andra liknande händelser, vilket görs genom att bland annat främja särskilda tolkningar av gärningsmannen. Dessa skulle exempelvis inkludera benämningar som sjuk, isolerad och ensam. Att inkludera detta innehåll exkluderar ett annat, vilket skulle kunna vara porträtteringen av gärningsmannen samt de drabbades perspektiv, där det exkluderade skulle kunna vara de önskemål som respondenterna uttrycker; ytterligare perspektiv och preventiva åtgärder.

Att en vinkling förekommer är respondenterna överens om, där de diskuterat nyhetsmediernas olikheter samt politiska inriktningar som en potentiell orsak bakom. Budskapet kan utifrån framing theory formas av en nyhetstjänsts politiska inriktning, och därav även inramningen av ett budskap.

Det i empirin mest framträdande paradigmet är det D'Angelo (2002) benämner som det kognitiva paradigmet, vilket förkroppsligar texterna i journalistiska berättelser genom de berördas ord och tankar. Detta exemplifieras genom de diskussioner respondenterna har om empati, känsla och innehåll, där de menar att mycket fokus placerats på de drabbades upplevelser.

Den personliga preferensen har i fokusgruppsintervjuerna identifierats som medias försök att anpassa budskapet utefter publikens variationer. Respondenterna lyfter bland annat att media lyckats anpassa budskapet utifrån de övertygelser, personligheter och intressen publiken har. Detta kommer till uttryck genom bland annat den breda

rapporteringen vilken inkluderar ett flertal aspekter om händelsen, där respondenterna menar att intressen bland annat formar ens uppfattning av medierapporteringen och händelsen.

Resultatet visar att studenterna upplever att media ger mening och budskap till medierapporteringen i form av olika tecken och symboler. Dessa tecken och symboler är organiserade som koder i olika diskurser (Hall, 1980, s. 52). Studenterna avkodar sedan medierapporteringen som innefattar specifika budskap utifrån sina egna strukturer, kontexter och erfarenheter.

Vidare tyder resultatet på att momenten för kodning och avkodning påverkar varandra. Detta då budskapen i medierapporteringen, medias kodning, påverkar studenternas uppfattning – avkodning – av medierapporteringen (Hall, 1980, s. 52). I studien återfinns många exempel på detta: respondenterna upplever att medierapporteringen ger dubbla budskap angående antalet döda, vilket föranleder tolkningen av medierapporteringen som oklar och kaosartad. Respondenterna menar att information om preventiva åtgärder saknas i medierapporteringen, vilket resulterar i en känsla av bristfällig medierapportering och brist i samhället/systemet. Medierapporteringen om motivet upplevs även som vinklad med hänseende på gärningsmannens etniska bakgrund, vilket resulterar i spekulationer om terrorism. En känsla av att bortförklaring gällande gärningsmannens agerande uttrycks också av respondenterna, till följd av medierapporteringens fokus på gärningsmannens ekonomiska och psykiska problem.

Respondenternas upplevelse av medias avsaknad av ett kritiskt förhållningssätt till motivet, har skapat en inkorrekt bild av händelsen som bidragit till spridning av missinformation samt en ovisshet om vilka nyheter som är tillförlitliga.

Vidare tyder resultatet på att respondenterna omvandlar medierapporteringen till meningsfulla diskurser och avkodar dessa på ett meningsfullt sätt (Hall, 1980, s. 53). Detta sker genom att respondenterna tolkar medierapporteringen utifrån personliga åsikter och känslor.

Hall (1980, s. 55 – 56) förklarar att koder kan producera ”naturliga” igenkännanden som döljer kodningsrutiner för mottagaren, vilket kan försvåra mottagarens avkodningsprocess. Detta överensstämmer med studiens resultat då fokusgrupperna uttryckt svårigheter med att tolka medias budskap i medierapporteringen. Ett fåtal tolkningar av budskapet har dock framträtt, där exempelvis respondent 1c gjort tolkningen att media

försökt beskylla olika parter för gärningsmannens agerande genom att fokusera på andra saker – som gärningsmannens ekonomiska situation – och således pekat ut staten som skyldig. Respondent 2d menar istället att media medvetet associerat specifika egenskaper med specifika gärningsmän för att reproducera och/eller skapa stereotyper.

Resultatet tyder även på att media främjar dominanta tolkningar i hopp om att mottagaren antar en *föredragen läsning* av budskapet (Hall, 1980, s. 57 – 59). Respondent 1a förklarar exempelvis att media försökt vinkla budskap om motivet olika, i syfte att tilltala individuella preferenser i allmänheten; en person som tycker att skolsystemet brister kan tolka medias budskap om gärningsmannens skolsituation som motivet till handlingen. Respondent 1d menar istället att medierapporteringen anspelat på empati för att influera tolkningen av medierapporteringen då empati kan bidra till att publiken relaterar till de drabbades situation.

Resultatet tyder dessutom på att koderna för kodning, i vissa fall, inte överensstämmer med koderna för avkodning (Hall, 1980, s. 54). Detta då respondenternas avkodning skiljer sig från medias kodning, det vill säga det budskap som respondenterna menar att media velat förmedla.

I relation till Halls (1980, s. 59 – 61) tre hypotetiska avkodningspositioner visar resultatet att respondenterna, i de flesta fall, antar en *förhandlad position* och en *förhandlad läsning* av medierapporteringen. Detta då respondenterna accepterar vissa delar av medias budskap, det vill säga budskapet som de menar att media givit medierapporteringen, samtidigt som de ifrågasätter andra och gör sin egen tolkning utifrån strukturer, kontexter och erfarenheter. Exempelvis tror respondent 3a på de spekulationer som förekommit om motivet som rasistiskt, vilket kan förstås som en *föredragen läsning* av medias budskap, då respondenten fullständigt accepterar det budskap som respondenterna menar att media vill förmedla. Vidare uttrycker fokusgrupp 2 att gärningsmannen passar en specifik stereotyp av gärningsmän som förekommer frekvent i medierapportering. Respondenterna menar att stereotypen innefattar en vit gärningsman som är psykiskt sjuk. Exempelvis menar respondent 2d att media genom sin associering av egenskaper med gärningsmannen vill förmedla att motivet var gärningsmannens psykiska ohälsa – vilket respondenten inte tror på sig. På så sätt går det att förstå respondent 2d's tolkning som en *oppositionell läsning* av medias budskap, då respondenten fullständigt avvisar det budskap som respondenterna menar att media vill förmedla.

Samtliga fokusgrupper uttrycker dessutom att deras avkodning av medierapporteringen påverkas av deras bakgrund, intressen, och erfarenheter (Hall, 1980, s. 59 – 61). Samtliga fokusgrupper har svårt att identifiera hur detta sker. Fokusgrupp 2 uttrycker däremot att rapporteringen med de drabbade är mest känslös. Vidare menar respondenterna att deras egen bakgrund som studenter gör att de kan relatera mer till de drabbades berättelser. Respondenternas avkodning verkar dessutom formas av tidigare kunskaper och erfarenheter av medierapportering, då de exempelvis uppfattat ett upprepat mönster medierapporteringen följt, samt liknande associeringar av gärningspersoner med särskilda egenskaper.

5.2.3 Tidigare forskning

Respondenternas diskussioner har även belyst aspekter relaterade till studiens tidigare forskning. Bland annat har fokusgrupp 2 och 3 lyft att medierna kan ge upphov till moralpanik och sätta skräck i allmänheten, där samtliga grupper upplevt att nyheten om masskjutningen i Örebro fått mycket uppmärksamhet i förhållande till andra. Detta ligger i linje med att ett våldsammare brott förvärvar mer uppmärksamhet. Detta syns bland annat genom fokusgruppernas diskussioner om motivet och gärningspersonen, vilka media också lyft. Att fokusgrupperna även lyfter att nyhetsmedierna skiljer sig åt, kan vara ett resultat av deras olika politiska inriktningar, vilket respondenterna identifierat och redogjort för; skillnader i innehåll, däribland intervjuer med de drabbade samt storlek och färg på rubriker. Att partiskhet kan influera allmänhetens agenda, är något Rothenberger & Hase (2024) belyst i sin studie, och linjerar med resonemanget att nyhetsmedier även på sociala medier har agens i att forma allmänhetens agenda. Det är dock viktigt att påpeka att den nationella kontext studien genomfördes i skiljer sig åt från den aktuella studiens nationella kontext, där journalistiska principer och praktiker kan skilja sig åt.

Då fokusgrupperna även lyft vinklingen av gärningsmannen som problematisk, belyses de resultat Ekström et al (2022) presenterat om mediernas makt i att reproducera stereotyper och negativa uppfattningar. I synnerhet relevant blir här medias makt i att propagera en rädlans politik, vilket linjerar med respondenternas resonemang om medierna skapar oro. Även journalisters roll i att förmedla information har diskuterats av fokusgrupperna, där i synnerhet fokusgrupp 1 diskuterade riktlinjer för medierapportering om händelser som masskjutningen i Örebro. Detta linjerar med Van Dalen & Van Aelst (2014) studie som visar att medierna i Sverige uppfattas ha mycket makt i relation till

nationens politiker, där journalisterna har en essentiell roll i att bestämma den politiska agendan.

Trots att grupperna är enhälliga om att nyheten skapat oro, är det endast två respondenter som explicit lyfter begreppen framing och moralpanik. Övriga respondenter lyfter dock andra egenskaper kopplade till koncepten, däribland hypermediering och omedelbarhet, genom att nämna hur snabbt media kommunicerar genom video, text, bild, etc. Framing handlar istället om hur konstruktionen av mening kan påverka ens tolkning av budskapet, där porträttering av gärningsmannen som sjuk och isolerad exemplifierar detta.

Resultatet i studien visar dessutom att studenterna bekräftar att de diskursiva elementen som återfinns i medierapporteringen, utgör en föredragen läsning av den. Studenterna uppfattar exempelvis medierapporteringen som känslösam då den innefattar diskursiva element, så som extrema bilder från platsen, i syfte att betona känslan av empati för de drabbade, vilken respondent 1d menar är ett av budskapen som media vill förmedla med sin medierapportering. Resultatet stämmer överens med det Aly (2010, s. 43) och Elsayeh (2023, 216–218) finner i sin studie där publiken bekräftar att diskursiva element som återfinns i mediediskursen om terrorism respektive den audiovisuella diskursen om ISIS, utgör en föredragen läsning av den. Respondenterna bekräftar dessutom att deras avkodning påverkas av deras bakgrund, intressen och erfarenheter. Detta stämmer överens med det Aly (2010, s. 43) finner i sin studie, där publiken bekräftar att deras oppositionella läsning påverkas av olika sammanhang och faktorer som i sin tur påverkar deras avkodning.

Studiens resultat står i motsats till det Aly (2010, s. 43) och Elsayeh (2023, s. 217 – 218) finner om att publiken antar en föredragen läsning av mediediskursen om terrorism respektive den audiovisuella diskursen om ISIS. Detta då den aktuella studiens respondenter antar en förhandlad läsning av medierapporteringen och diskursen om masskjutningen i Örebro. Samtliga respondenter uttrycker dock att medierapporteringen om händelsen är dramatisk, vilket överensstämmer med det resultat Elsayeh (2023, s. 216 – 218) presenterat.

Likt det Glad et al. (2018, s. 1664) finner om att nyhetsrapporteringen vinklar nyheter om terrorattacker på ett dramatiskt sätt, visar den aktuella studien resultat att samtliga

respondenter tycker att medierapporteringen vinklat masskjutningen i Örebro på ett dramatiskt sätt.

Den aktuella studiens resultat står i motsats till det Ghersetti och Johansson (2021, s. 1825 - 1826) funnit i sin studie, där allmänheten föredrar en direkt publicering av förövarens namn och är kritiska mot en försenad publicering av offrens namn och nationaliteter. Respondenterna i den aktuella studien nämner inte publicering av dessa uppgifter, utan menar att en förhastad publicering av uppgifter generellt minskar förtroendet för rapporteringen då obekräftad information kan få spridning.

6. Slutdiskussion – Divina Alfredsson Palm

I detta individuellt författade kapitel presenteras studiens resultat härlett från studiens empiriska data som ämnat besvara studiens forskningsfrågor; *Hur uppfattar studenter medierapporteringen vid fokushändelser som masskjutningen i Örebro? Samt Hur formar studenternas upplevelse av medierapporteringens kodning deras sätt att avkoda medierapporteringen?*

Därefter presenteras studiens kunskapsbidrag samt dess vidare implikationer, följt av avslutande reflektioner och förslag på framtida forskning.

6.1 Forskningsfråga 1

Agenda setting theory stipulerar att medierna har makt att påverka vad allmänheten ska tänka på, men inte vad de har för åsikter i frågan. Detta görs genom att välja ut och prioritera nyheter, vilket signaleras av bland annat den följd nyheterna presenteras i, de ämnen som lyfts, samt storlek på rubriker. Vidare har teorin applicerats på studien genom att mäta en grupps reaktioner, där uppmärksamheten riktats mot masskjutningen i Örebro och således begränsats till en dagordningsfråga. Respondenterna blev tillfrågade om hur och varför de följt händelsen, vilket syftat till att ge inblick i deras behov för orientering (NFO). Frågor om den offentliga agendan, och framträdande politiska personer redovisas också för.

Studies resultat visar att samtliga fokusgrupper uppvisat medvetenhet om skillnader mellan medietjänsterna och deras rapportering. De lyfte bland annat faktorer som media behöver förhålla sig till; skapa ekonomisk vinning, nå ut med information snabbt, konkurrerande nyhetskällor samt att producera innehåll som väcker uppmärksamhet. Fokusgrupperna anoterade framför allt de olika nyhetstjänsternas variation i innehåll, i synnerhet porträtteringen av gärningsmannen.

Hur nyheterna rapporterade om gärningsmannen upplevde samtliga grupper som vinklad och/eller ensidig. De resonerade kring ett flertal olika orsaker, där den mest framträdande var masskjutarens bakgrund. Att media lyfte att gärningsmannen gått på skolan, var isolerad, samt psykiskt sjuk menade fokusgrupperna var att vinkla rapporteringen. Framför allt fokusgrupp 2 diskuterade detta, där de bland annat lyfte en omedveten partiskhet och ett slentrianmässigt rapporteringsmönster som grundorsaken.

Vidare diskuterade fokusgrupperna gärningsmannens motivbild, där samtliga underströk medias misslyckande i att förmedla tydlig information om denna. De upplevde att nyheterna rapporterade olika, vilket de menar kan vara sprunget ur ett lukrativt syfte. Detta bidrog även till känslan att rapporteringen var vinklad och anpassad utifrån nyhetskällornas och målgruppernas agendor, vilket skiljer sig från mediernas faktiska dagordningsmakt.

Korrelationen mellan tidsaspekten samt överflödet av information framkommer även i fokusgruppers diskussioner. De lyfte att rapporteringen nära inpå händelsen upplevdes som överväldigande till följd av mängden nyhetsnotiser och det ständiga informationsflödet. De visuella och grafiska innehållet bidrog till denna känsla, samt till uppfattningen av händelsen som hemsk. Fokusgrupperna uttrycker i samband med detta förståelse för vikten av nå ut med information snabbt.

Att nyheterna signalerat händelsen som dramatisk är fokusgrupperna ense om. De visuella uttryck grupperna lyft utgörs av bland annat innehållet av blåljuspersonal, avspärrade områden, ljud, bild och video på de drabbade. Även nyhetsrubriker i gult och svart, citat från gärningsmannens anhöriga, samt uttalanden från framträdande personer som statsministern och polischefen i Örebro har diskuterats.

Fokusgrupperna har även hänvisat till att medierna har makt och inflytande över allmänheten, vilket kan vara en orsak till att vinklingen anses problematisk. Fokusgrupp 2 har bland annat diskuterat mediernas makt i att skapa en moralpanik, medan fokusgrupp 3 lyft att rapporteringen kan ha skapat skräck. I fokusgrupp 2 är de dessutom enstämmiga om att det råder ett osynligt förhållande av tillit till medierna och deras rapportering.

Att grupperna lyft olika aspekter av nyhetsrapporteringen pekar på det teorin om agenda setting stipulerar om mediernas makt att påverka vad allmänheten ska tänka på, men inte vilka åsikter de har i frågan. Samtliga fokusgrupper diskuterade nyhetsrapporteringen, där de presenterade olika åsikter kopplade till händelsen. Fokusgrupp 1 upplevde bland annat intervjuerna med de drabbade som okänslig, medan de andra fokusgrupperna upplevde det som positivt. Åsikterna i frågan skiljer sig alltså åt, där det övergripande ämnet de diskuterar är den samma (massskjutningen i Örebro). Vidare upplevde samtliga fokusgrupper att medierna prioriterade nyheten högt och gav den mycket uppmärksamhet. Dessutom signalerades detta tydligt genom ordval, urval av bild och video, antal notiser om händelsen, samt de framträdande personerna som medierna

uppvisade. Trots detta konstaterade samtliga fokusgrupper, två av dem mer explicit, att nyheten snabbt fallit i glömska; att den har försvunnit i mediebruset och andra nyheter. Detta pekar ytterligare på att medierna styr tanken, då nya nyheter styrt bort respondenternas tankar från masskjutningen i Örebro. Nyheterna kan, vid tidpunkten för masskjutningen, sägas ha begränsat allmänhetens uppmärksamhet till händelsen och alltså endast en dagordningsfråga.

En aspekt fokusgrupperna lyft som problematisk är den vinkling av gärningsmannen de menar förekommit. Orsaken till att vinklingen ses som problematisk är ett resultat av fokusgruppernas syn på medias makt att styra tanken, skapa moralpanik och skräck, samt införliva/reproducera stereotyper. Fokusgrupperna har även yttrat frågor om varför media valt att porträttera gärningsmannen som sjuk och isolerad, där de menar att en liknande porträttering inte hade förekommit om personen hade haft migrationsbakgrund. Att händelsen är ett strukturellt problem uttrycker fokusgrupp 2 explicit, medan fokusgrupp 1 och 3 antyder det på andra sätt; att händelsen är ett tecken på brist i systemet, och avsaknaden av preventiva åtgärder. Att respondenterna menar att medierna har stort inflytande i samhället, påvisar en medvetenhet om mediernas dagordningsfunktion.

Sammanfattningsvis uppfattar respondenterna medierapporteringen av masskjutningen i Örebro som ensidig, vinklad, tidskänslig, okänslig, viktig, snabb, och olika.

Viktigt att understryka är att det finns en diffus gränsdragning mellan vad respondenterna uppfattat som att medierna har en agenda, samt nyheternas dagordningsfunktion. Detta kan antas vara sprunget ur respondenternas tidigare erfarenheter av media, samt deras föreställningar om hur media fungerar.

6.2 Forskningsfråga 2

För att tydligt besvara studiens andra forskningsfråga har avsnittet delats upp i två delar. Den första delen behandlar respondenternas uppfattade inramning av medias inramning av budskap. Den andra delen behandlar respondenternas uppfattning av kodning av budskapet, samt deras egen avkodning.

6.2.1 Att rama in ett budskap

Att studenterna uppfattat nyheternas rapportering av händelsen som vinklad kan vara ett resultat av nyheterna följer ett slentrianmässigt mönster i deras rapportering. Två av fokusgrupperna har belyst detta, där de menar att vinklingen varit annorlunda om

gärningsmannen haft en migrationsbakgrund. Att nyheten presenterats på ett sätt som följer ett mönster, kan genom framing förstås som att händelsen placerats i kontext till andra händelser. Det vill säga att gärningsmannen presenterats på ett sätt som liknar porträtteringar av liknande händelser av liknande gärningspersoner. Detta görs för att underlätta publikens tolkningsprocess av budskapet, genom att tillskriva mening till kontexten.

Masskjutningen i Örebro kan av medierna – genom inramningsteorin – ha tillskrivit mening genom att i nyheterna presentera problem, orsak, moralisk bedömning och lösning. Utifrån respondenternas diskussioner, baserade på stimulusmaterial som uppvisar mediernas rapportering, har problemet tolkats vara att det skett en masskjutning på en skola. Orsaken som medierna presenterat och respondenterna lyft utgörs av att gärningsmannen varit isolerad, ensam och udda. Detta har även diskuterats vara ett resultat av samhällets misslyckande i att skydda och hjälpa sina medborgare. Den moraliska bedömningen respondenterna har gjort är att gärningsmannen agerat hemskt och omoraliskt. Lösningen har knapphändigt diskuterats, där respondenterna menar att budskapet antingen varit dubbelt eller oklart.

Samtliga fokusgrupper har även uppfattat händelsen som dramatisk, där de uttryckt att det som har hänt är tragiskt och hemskt. Det emotionella engagemanget menar studenterna presenterats av mediernas ansträngning för att skapa empati för de drabbade. Respondenterna har lyft grafiskt innehåll av blod, samt de drabbades emotionella reaktioner i intervjuer som sätt att förmedla empati på. Även framträdande personer som statsministern samt poliser har genom bild och ljud signalerat detta, där de pratat om händelsen som hemskt och tragisk.

Utifrån respondenternas diskussioner har det kognitiva paradigmet identifierats som det mest framträdande. Detta då medieinnehållet har setts förkroppsligas genom de berördas tankar och ord, vilket anspelar på att skapa empati för de drabbade och hos publiken. Att media valt att lyfta fram de drabbade och deras berättelser, kan inom teorin om inramning härledas till dess kognitiva paradigm.

Det är viktigt att understryka att inramningen i vissa fall kan vara för transparent för att identifiera, eller tagen för givet i den för studien nationella kontext, att respondenterna samt studiens upphovsmakare missat för oss osynliga slutsatser av värde.

Inramningens effekter på publiken, är inte enbart ett resultat av inramning utan även publikens personliga preferenser och erfarenheter gällande ämnet som ramats in. För att få djupare förståelse i hur publiken tolkat mediernas budskap med rapporteringen, kommer kodnings- och avkodningsteorin appliceras.

Genom att rama in händelsen som en anomali, något hemskt, och tragiskt har studenternas uppfattning linjerat med dessa epitet; De uppfattar händelsen som ovanlig, hemska, tragisk, sorglig och ett tecken på brist i systemet. Inramningen har således bidragit till att forma studenternas uppfattning.

6.2.2 Att koda och avkoda ett budskap

Medierapporteringen av masskjutningen i Örebro har på olika sätt format respondenternas uppfattning av händelsen, vilket synliggörs av Halls (1980) teori om kodning och avkodning.

De tecken och symboler som är kodade i nyhetsrapporteringen om masskjutningen i Örebro påvisar den mening och de budskap som tillskrivits händelsen. Dessa koder påverkar kodnings- och avkodningsprocessen, vilket resulterar i en av de tre tidigare nämnda avläsningarna hos studenterna.

Utifrån kodning- och avkodningsteorin antas media ha kodat budskap och mening i form av tecken och symboler, vilka publiken avsetts avkoda. Då fokusgrupperna har olika tolkningar av budskapet kan det antas att meddelandet inte varit organiserat/strukturerat på ett sätt som möjliggjort att samtliga fokusgrupper ska avkoda den föredragna läsningen. Detta kan ha varit ett resultat av att strukturella skillnader mellan publik och medieproducent skapat skillnader i kodnings- och avkodningsprocessen. Ytterligare en orsak kan vara ett resultat av de olika respondenternas egna erfarenheter, vilka influerar tolkningen. Dessutom kan "naturliga" igenkännanden dolts för mediepubliken, vilket resulterat i att fokusgrupperna blivit förvirrade om det avsedda budskapet.

Hur fokusgrupperna har tolkat medierapporteringen och dess budskap, i enlighet med Lippmanns pseudoomgivning, har påverkat deras avkodning av händelsen. Samtliga fokusgrupper har lyft att medias rapportering har framstått som vinklad, där en oklar bild om gärningsmannens motiv samt bakgrund har framförts. Detta har hos två av fokusgrupperna lett till diskussioner om terrorism, där de uttryckt misstro till systemet. Samtliga fokusgrupper har även uttryckt att händelsen uppfattas som ett tecken på ett

bristande system gällande att skydda individer och skapa gemenskap. De brister som fokusgrupper lyft har även lett till samtal om medias roll, och risk för att sprida felaktig information – vilket fokusgrupperna upplever som illa. Detta då media har en normskapande och stereotypiserande funktion, där media kan förstärka normer, legitimera vinklade perspektiv samt ge upphov till moralpanik.

Händelsen i sig upplever samtliga respondenter som hemsk och tragisk, vilket är budskap som kan ha förmedlats genom de inramningar som förekommit. De tecken och symboler som media använt skulle exempelvis kunna utgöras av ordval, rubriker och innehåll, där grafiskt material som blod och de drabbades reaktioner exemplifierar detta. Dessa tecken och symboler, kan genom medias inramning signalera händelsen som viktig och tragisk. När fokusgrupperna tillfrågades om medias budskap var det dock tydligt att respondenterna i viss utsträckning fått olika uppfattningar. Detta kan vara ett resultat av skillnader i erfarenhet och bakgrund hos respondenterna, vilket Halls teori menar influerar avkodningsprocessen. Ytterligare en förklaring är att media producerat naturliga igenkännanden i sin rapportering, vilket försvårat respondenternas avkodning av budskapet. Tolkningar som har uppstått kan alltså ha influerats av dessa naturliga igenkännanden samt respondenternas egna erfarenheter och upplevelser; samtliga respondenter har uppfattat händelsen som hemsk och tragisk, där de känner empati för de drabbade. Vidare har respondenterna uttryckt att media gett dubbla budskap om vad som har hänt, samt vem som bär det yttersta ansvaret (gärningspersonen och/eller samhället). Ytterligare budskap respondenterna tolkat in är att media skapat syndabockar allmänheten kan finna förtröstan i, att skapa gemenskap hos allmänheten, och att händelser som dessa är ovanliga.

Ytterligare en aspekt att ta i beräkning är att studenterna är ense om att media vinklat rapporteringen. Detta är relevant då den påstådda vinklingen kan vara ämnad att passa olika nyhetskällors syfte, samt olika delar av demografin. Om detta skulle vara fallet kan media kodat flera budskap, medan de premierat ett huvudsakligt. I realitet exemplifieras detta med att samtliga respondenter är överens om att händelsen är hemsk, medan de underordnade tolkningarna de uppfattat skiljer sig åt. Medierna premierar alltså en tolkning av budskapet, medan andra tolkningar också förekommer. Utifrån kodnings- och avkodningsteorin, har respondenterna främst antagit en förhandlad position, där läsningen av budskapet till viss del överensstämmer med det media – enligt respondenterna – avsett. Den förhandlade läsningen innebär att media i viss mån lyckats koda

budskapet på ett sätt som möjliggjort en effektiv avkodning av det hos respondenterna. Att det inte förekommer en föredragen läsning, skulle kunna vara ett resultat av respondenternas olika erfarenheter. Detta kan exemplifieras med att en del respondenter uppfattat det positivt att intervjua de drabbade, medan en del uppfattat det som negativt. En subordinerad tolkning hos de som uppfattade intervjuerna med de drabbade som negativt är att media är okänslig, vilket kan antas vara en tolkning media inte vill främja.

En oppositionell läsning av ett budskap som respondenterna menar att media velat förmedla, handlar om hur media porträtterat gärningspersonen. Genom att lyfta egenskaper som udda, isolerad och ensam, menar respondenterna att media velat framhäva honom som sjuk, och således undgå en del av skulden. Detta är fokusgrupperna överens om är en vinkling, där de helt eller delvis motsätter sig kodningen, och alltså antar en oppositionell läsning, alternativt en förhandlad läsning.

6.3 Studiens implikationer och kunskapsbidrag

Genom studiens komposition av teori, metod och forskningsfrågor har den på flera sätt fyllt en kunskapslucka och bidragit med värdefull kunskap inom området. Studiens kombination av teori har belyst ett flertal av de komponenter och lager som Zhang & Liu (år) menar innefattas i allmänhetens respons på fokushändelser. Mer specifikt har Agenda setting theory understrukt hur medierapporteringen vid fokushändelser uppfattas av respondenterna. Framing theory och kodnings- och avkodningsteorin har istället påvisat hur rapporteringen bidragit till att forma uppfattningen av själva fokushändelsen. Den använda metoden har, likt Alys (2010) studie, bidragit till ökad kunskap om hur grupper skapar förståelse av mediebudskap. Mer precist genom att respondenterna tagit del av nyhetsrapportering från sociala medier. De besvarade forskningsfrågorna har således gjort ett kunskapsbidrag inom området, där delar av de lager och komponenter som influerar allmänhetens respons på fokushändelser belysts.

Studien implicerar även, likt intervjuperson 1c konstaterade, att det är motiverat att utveckla vidare journalistiska riktlinjer vid fokushändelser. Detta då respondenterna uttryckt att medierna vinklat sin rapportering, samt då de explicit önskat fler perspektiv – i synnerhet från polisen. Detta linjerar med Ekström et al (2022) som konkluderat liknande; att journalistiska förhållningssätt bör utvecklas för att undvika införlivandet av negativa stereotyper. Trots att fokusgrupperna var oense om att inkludera de drabbades

perspektiv, var de samstämmiga om att händelsen var tragisk och hemsk. Utifrån den studie Glad et al (2018) genomförd, där hälften av de som medverkat i media till följd av attacken på Utöya ångrat sig, motiveras utvecklandet av journalistiska riktlinjer vid liknande händelse ytterligare. Respondenterna har även uttryckt att medierapportering varit snabb och vissa fall förhastad, vilket lett till oklarheter kring händelsen. Detta understryker de resultat Ghersetti & Johansson (2021) om att krisjournalistik i större utsträckning påverkas av tidspress, bristande information och spekulationer. Avslutningsvis blir utvecklingen av journalistiska riktlinjer ytterligare motiverat genom att belysa det fokusgrupp 2 och 3 lyfte om moralpanik och skräck, vilket även Peces (2018) studie presenterat; att medierna har makt att vid fokushändelser ge upphov till moralpanik och skapa skräck hos allmänheten, är ytterligare ett argument för att utveckla journalistiska riktlinjer med utgångspunkt i det fokushändelser kan skapa.

6.4 Avslutande reflektioner och förslag på framtida forskning

Studiens kvalitativa ansats har varit väl linjerat med hänseende till studiens mål och syfte, då den ämnat ge djupare förståelse för receptionen vid fokushändelser. Teorin har därmed i stor utsträckning varit relevant och motiverad för ändamålet, där de bidragit med insikter om hur medierapporteringen vid fokushändelser uppfattas samt hur denna bidrar till att forma receptionen av dem. Valet av fokusgruppsintervjuer har även ansetts relevant, då de replikerar hur mening skapas i grupp. Fokusgrupperna har gett god insikt i hur diskussioner och tankegångar kring särskilda dagordningsfrågor formas och kommer till uttryck, där de lager och komponenter som formar uppfattningen belysts med hjälp av teorierna. En brist med den kvalitativa ansatsen har i studiens fall varit antal fokusgrupper. Dock har urvalet av studenter i stor utsträckning representerat en mångfald av bakgrunder, erfarenheter och utbildningar, där en mer jämn könsfördelningen hade ökat resultatens generaliserbarhet. För att öka studiens giltighet ytterligare, hade fler pilotstudier kunnat genomföras för att bättre linjera intervjufrågorna med studiens mål och syfte. Genomförandet av intervjuer har ansetts vara en styrka, då diskussionsämnet varit styrt utifrån intervjufrågorna, vilket föredras vid samtal om känsliga ämnen. Detta för att ta de deltagande i beaktning, vilket även gjorts genom att studien förhållit sig till de forskningsetiska principerna samt ALLEA-kodexens principer; det redovisade materialet är sanningsenligt, och studieprocessen har utgått från tidigare forskning och vetenskapligt belagda metoder för att säkerställa tillförlitliga resultat.

Exempelvis har den presenterade empirin valts utifrån identifierade teman i fokusgruppsdiskussionerna, i syfte att undvika en omedveten mörkläggnig. Därefter applicerades teorin på den empiriska data, där resultaten presenterats och diskuterats sanningsenligt och transparent.

Då studiens delar transparent redogjorts för i detalj, ökar dess reliabilitet. Denna hade dock kunnat ökas ytterligare, genom att inkludera fler fokusgrupper i syfte att nå högre mättnad och således även tillförlitlighet. Att visa studiens stimulusmaterial för de deltagande på plats vid intervjun har även ansetts vara en styrka, då respondenterna i samband med visning av stimulusmaterialet snabbt därpå kunde diskutera ämnet. Detta ökade sannolikheten för en korrekt återgivning av materialet hos respondenterna. Slutligen hade stimulusmaterialet kunnat väljas ut med ännu större omsorg, för att göra det mer representativt av händelsen samt nyhetstjänsternas rapportering av händelsen. För att stimulera vidare diskussioner hos fokusgrupperna, hade stimulusmaterialet alltså kunnat inkludera fler aspekter av nyhetsrapporteringen.

Studien har påvisat att vidare forskning inom området är essentiell, i synnerhet med den påverkan journalister har i att sätta nyhetens agenda, rama in budskap, och forma allmänhetens uppfattning vid fokushändelser. Den genomförda studien har bidragit med värdefull kunskap inom området. Vidare forskning föreslås därför inkludera fler fokusgrupper för att nå större mättnad. Fokus hade även kunnat skiftats till stimulusmaterialet, där en kvalitativ eller kvantitativ innehållsanalys hade kunnat identifiera inramningar mer specifika för fokushändelser. Genom att applicera ett liknande tillvägagångssätt i en större internationell kontext hade även slutsatser om skillnader, likt den studie Van Dalen & Van Aelst (2014) genomfört, kunna belysts i en interkulturell kontext. Även en triangulering av stimulusmaterial som behandlar fokushändelser, samt receptionen av dessa, hade varit intressant för att skapa djupare kunskap om vad det är i rapporteringen som formar receptionen. Avslutningsvis föreslås ett fokus på allmänhetens önsknings av journalistiska tillvägagångssätt vid liknande fokushändelser, då respondenterna i fokusgrupperna uttryckt ett flertal önsknings om innehåll och perspektiv. Detta blir i synnerhet viktigt med hänseende på den studie Glad et al (2018) genomfört, där hälften av de drabbade som medverkat i media ångsat sin medverkan, samt Ekström et al (2022) som visat medias makt i att införliva negativa stereotyper samt rädsans politik. Att undersöka skillnader mellan populationen hade gett vidare inblick i hur uppfattningar skiljer sig åt mellan exempelvis olika åldersgrupper - vilket är nödvändigt för

att utveckla journalistiska riktlinjer vid fokushändelser med allmänhetens önskemål i beaktande.

7. Slutdiskussion – Wilma Fyhr

I detta individuellt författade kapitel sammanfattas studiens centrala resultat i relation till forskningsfrågorna: *Hur uppfattar studenter medierapporteringen vid fokushändelser som massskjutningen i Örebro? Hur formar studenternas upplevelse av medierapporteringens kodning deras sätt att avkoda medierapporteringen?* Och teorierna om: *agenda-setting, framing och encoding/decoding*. Därefter diskuteras de vidare implikationerna av resultatet genom dess relevans för tidigare forskning på området, vilket resulterar i en formulering av studiens kunskapsbidrag. Vidare diskuteras resultaten i relation till begreppen validitet och reliabilitet – mot bakgrund av studiens teori, metod och material. Slutligen mynnar diskussionen ut i förslag på framtida forskning.

7.1 Forskningsfråga 1

Studenterna uppfattar medierapporteringen av Örebrofallet som vinklad, ensidig, känslösam, dramatisk, clickbait, förhastad, kaosartad och bristfällig.

Mer specifikt uttrycker studenterna att samtliga mediekällor rapporterar om gärningsmannen på liknande sätt, genom att associera honom med liknande egenskaper. Media associerar gärningsmannen med specifika egenskaper som passar en specifik profil av gärningsmän. Dessa egenskaper innefattar sjuk, störd, ensam och tyst i skolan. Vidare menar de att dessa egenskaper förekommer i rapportering som innefattar vita gärningsmän. Det råder olika uppfattningar om huruvida media aktivt associerar gärningsmän med dessa egenskaper. Vissa studenter menar att associeringen sker omedvetet medan andra menar att den följer ett upprepat mönster i syfte att skapa stereotyper av specifika gärningsmän. Detta mönster innefattar att en vit gärningsman förknippas med egenskaper som psykiskt sjuk och en utländsk gärningsman förknippas med egenskaper som terrorist. Studenterna menar dessutom att medierapporteringen blir vinklad när media försöker lösa gåtan om motivet på egen hand. Detta då media försöker beskylla olika parter för gärningsmannens beteende genom att betona viss information i samband med rapportering om motivet.

Studenterna menar att specifika uttalanden, rubriker, verklighetsbaserade klipp och extrema bilder resulterar i en dramatisk medierapportering. De nämner uttalandet om ”Sveriges värsta massskjutning” som exempel på detta och menar att Aftonbladets gulsvarta rubriker upplevs som clickbait. Vidare uttrycker studenterna att händelsen porträtteras olika på olika mediekällor, där Aftonbladet och Expressen porträtterar mer

dramatiskt genom inkludering av verklighetsbaserade klipp och extrema bilder från händelsen. SVT Nyheter och Dagens Nyheter porträtterar mer neutralt och odramatiskt genom brist på verklighetsbaserade klipp och extrema bilder från händelsen samt inkludering av polisens perspektiv. Studenterna uttrycker dessutom att händelsen fått mycket uppmärksamhet i media, specifikt de första dagarna efter händelsen. Vissa studenter menar att händelsen förtjänade den stora uppmärksamheten, medan andra uttrycker att det blev överväldigande till en början.

Studenterna upplever medierapporteringen som förhastad då media publicerar obekräftad information som ändras vid ett senare tillfälle. De exemplifierar med hänsyn till information om antalet döda, där man först rapporterade om 10 och sen 11 döda.

Studenterna uttrycker att de saknar vissa perspektiv i medierapporteringen. Mer specifikt saknar de information om polisens arbete, preventiva åtgärder och samhällets ansvar att hjälpa personer som gärningsmannen. De önskar dessutom en mer odramatisk rapportering och konkret information om hur man hanterade situationen.

I enlighet med agenda setting theory visar resultatet att medierapporteringen påverkar vilka frågor studenterna uppfattar som viktiga men inte vad de tycker om dem. Detta sker genom att medierapporteringen riktar deras uppmärksamhet mot aktuella frågor. Studenternas uppmärksamhet riktas mot frågor om terrorism, vilket tar sig uttryck genom spekulationer om motivets eventuella koppling till terrorism. Följande resultat behöver inte betyda att medierna har en dold agenda i medierapporteringen, även om studenterna verkar tro detta i vissa avseenden. Det betyder snarare att de påverkar den offentliga debatten. Studenterna uttrycker dessutom att händelsen fick mest uppmärksamhet de första dagarna och att andra nyheter hamnade i skymundan i samband med medierapporteringen av händelsen. Den stora uppmärksamheten påverkar studenternas uppfattning av händelsen och dess relevans, där de uppfattar den som viktig på grund av uppmärksamheten i media. Vissa studenter uttrycker att media skildrar verkligheten i medierapporteringen av händelsen, där de lyfter extrema klipp och bilder från platsen samt intervjuer med de drabbade som exempel på detta. Andra studenter uttrycker att media misslyckas med sin skildring av verkligheten, där de lyfter associeringen av specifika egenskaper med gärningsmannen och motivet som exempel på detta.

7.2 Forskningsfråga 2

Medierapporteringens kodning består av tecken och symboler som används i syfte att presentera information om händelsen. Studenternas upplevelse av medierapporteringens kodning resulterar i att de avkodar medierapporteringen som: terrorism, berörande, realistisk, oklar, kaosartad och bortglömd.

Vissa studenter uttrycker att de får en korrekt bild av medierapporteringen då en inkludering av flera perspektiv återfinns i den. Andra uttrycker att de får en inkorrekt bild av medierapporteringen då vissa perspektiv saknas i den. Dessa studenter uttrycker att bristen på ett kritiskt förhållningssätt till motivet resulterade i spekulationer om det. Vidare menar de att allmänheten tror på specifika spekulationer om motivet, beroende på deras personlighet och politiska ställning. Vissa studenter uttrycker att spekulationerna om terrorism påverkade deras uppfattning om motivet.

Studenterna menar att den dramatiska medierapporteringen väckte känslor och bidrog till en realistisk känsla. De uttrycker att rapporteringen som innefattar de drabbade var mest berörande och realistisk, där de exemplifierar med klipp som innefattar beskrivningar av blod och bilder på drabbade med blodstänkta kläder. Studenterna menar dessutom att den dramatiska medierapporteringen kan resultera i oro och rädsla. Vissa studenter upplever att händelsen fick mycket uppmärksamhet i media, vilket bidrog till en överväldigande känsla. De uttrycker att den överväldigande känslan bidrog till att medierapporteringen föll i glömska eller försvann i mediebruset.

Studenterna uttrycker att medierapporteringen känns oklar och kaosartad till följd av den förhastade medierapporteringen.

Studenterna menar att bristen på vissa perspektiv, bidrar till en känsla av en bristfällig medierapportering samt ett bristfälligt system och samhälle. De menar att en inkludering av dessa perspektiv skulle resultera i en lugnande känsla samt ett större förtroende för media och samhället.

I enlighet med teorin om framing visar resultatet att studenterna uppfattar att media ramar in budskap om händelsen genom att organisera delar av information i medierapporteringen, vilket påverkar studenternas uppfattning/avkodning av medierapporteringen. Studenterna uttrycker att media ramar in dessa budskap genom att definiera: *problemet* som masskjutningen i Örebro, *orsaken* till problemet som gärningsmannens handling samt den *moraliska bedömningen* som att gärningsmannen agerat fel och omoraliskt.

Studenterna finner ingen definierad *lösning* i medierapporteringen men uttrycker en egen lösning, i form av en medierapportering som inkluderar information om preventiva åtgärder och samhällets ansvar. Inramningen sker med hjälp av specifika element, så som: intervjuer med de drabbade, extrema klipp och bilder från platsen samt stora och färgglada rubriker. Vidare tyder resultatet på att studenterna upplever att media försöker styra hur allmänheten tolkar och förstår budskap genom att associera händelsen med liknande händelser. Studenterna uttrycker exempelvis att porträtteringen av gärningsmannen och motivet följer ett specifikt mönster som återfinns i medierapportering av liknande händelser med liknande gärningsmän. Studenterna uttrycker dessutom att media anpassar budskapen utefter publikens personligheter och politiska ställning i syfte att garantera en specifik tolkning av dem. De upplever att det förekommer en tydlig vinkling som skiljer sig mellan de olika mediekällorna, där den politiska inriktningen påverkar hur informationen presenteras och ramas in. Det mest framträdande paradigmet är det *kognitiva paradigmet* då studenterna uttrycker att media försöker koppla en känsla av empati för de drabbade genom att betona deras berättelser i medierapporteringen.

I enlighet med teorin om kodning och avkodning visar resultatet att media ger mening och budskap till medierapporteringen genom tecken och symboler i kodningsprocessen. Studenterna avkodar dessa meningsinnehåll utifrån sina egna strukturer, kontexter och erfarenheter. Vidare tyder resultatet på att medias kodning påverkar studenternas avkodning, där de antar en *föredragen läsning* i avkodningsprocessen. Detta genom att acceptera vissa delar av medias budskap och ifrågasätta andra. Vissa studenter tror exempelvis på spekulationerna om motivet, som de menar att medierapporteringen aktivt förmedlar i syfte att skapa en specifik bild av motivet och gärningsmannen. Andra studenter avvisar spekulationerna om motivet och gör sin egen tolkning i form av att fler variabler kan påverka gärningsmannens handling. Slutligen tyder resultatet på att studenternas bakgrund, intressen och erfarenheter påverkar deras avkodning. De menar exempelvis att deras bakgrund som studenter resulterar i att de upplever rapporteringen om drabbade studenter som mest känslös. I vissa avseenden verkar dessutom studenternas avkodning formas av tidigare kunskaper och erfarenheter av medierapportering, snarare än medierapporteringen av Örebrofallet. Respondenterna menar exempelvis att porträtteringen av gärningsmannen följer ett mönster som återfinns i medierapportering av vita gärningsmän. Vidare menar en respondent att hon inte tror på den specifika porträtteringen som media försöker förmedla på grund av detta.

Med utgångspunkt i resultatet framträder en viktig slutsats: Studenterna efterfrågar en mer professionell och balanserad journalistik som inkluderar information om preventiva åtgärder och polisens arbete. Eftersom medierapportering påverkar hur människor förstår och reagerar på viktiga händelser i samhället, kan en vinklad och ensidig medierapportering bidra till misstro, missinformation och rädslor. Deras önskemål bör således tas på stort allvar i syfte att säkerställa en korrekt rapportering som stärker människors förtroende för medier, journalistik och samhället.

7.3 Studiens implikationer och kunskapsbidrag

Tidigare studier ger djupare inblick i teorierna och placerar dem i praktiken genom att undersöka dem i relation till rapportering av fokushändelser och dess publik. På så sätt ger även tidigare forskning djupare kunskap om fenomenet som vår studie avser att studera, publikreception på medierapportering av fokushändelser.

Mer specifikt ger studier av: Zhang & Liu (2014), Staggs & Landerville (2017) och Rothenberger & Hase (2024) djupare kunskap om hur medier betonar fokushändelser samt hur detta påverkar allmänheten och dess uppfattning av händelsens relevans. Zhang & Liu (2014), Staggs & Landerville (2017) och Rothenberger & Hase (2024) finner att medier riktar mer uppmärksamhet mot våldsamma brott, så som masskjutningar, vilket kan öka allmänhetens oro och uppfattning av hot. Vår studie bekräftar dessa resultat då studenterna uttrycker att händelsen fått mycket uppmärksamhet i media. Vissa studenter uttrycker dessutom att händelser som dessa resulterar i skräck då de inträffar ofta, vilket kan tyda på medias betoning av fokushändelser i rapportering.

Studier av Pece (2018) och Glad et al. (2018) ger djupare kunskap om hur media ramar in och vinklar budskap om fokushändelser samt hur detta påverkar allmänheten. Pece (2018) finner att medias inramning av budskap om terrorism ger upphov till moralpanik hos allmänheten. Glad et al. (2018) finner att media vinklar budskap om terrorism på ett dramatiskt sätt, vilket påverkar allmänhetens uppfattning av rapporteringen. Vidare finner Glad et al. (2018) att vissa offer upplevde rapporteringen som dramatiskt och negativ till följd av den specifika vinklingen. Vår studie bekräftar dessa resultat då studenterna uttrycker att medierapporteringen är vinklad på ett dramatiskt sätt och att den dramatiska rapporteringen kan resultera i moralpanik.

Slutligen ger studier av Aly (2010) och Elsayeh (2023) kunskap om hur medias kodning av budskap om fokushändelser påverkar allmänhetens avkodning av dem. Aly (2010)

och Elsayeh (2023) finner att media kodar diskurser om terrorism genom att inkludera diskursiva element i syfte att garantera en föredragen läsning i avkodningsprocessen. Vidare finner Aly (2010) och Elsayeh (2023) att publiken antar en föredragen läsning av diskursen om terrorism till följd av medias kodning. Vår studie utmanar dessa resultat då studenterna, främst, antar en förhandlad läsning av medierapporteringen. De erkänner däremot att diskursiva element, exempelvis associeringen av specifika egenskaper med gärningsmannen, syftar till att generera en föredragen läsning av medierapporteringen, mer specifikt gärningsmannen och motivet.

Det har tidigare konstaterats att få studier undersöker allmänhetens respons på medierapportering av fokushändelser (Zhang & Liu, 2024). Vår studie utvecklar den vetenskapliga kunskapen om allmänhetens respons på medierapportering av fokushändelser. Studien bidrar dessutom med utforskad och viktig kunskap om studenters respons på nya fokushändelser i svensk kontext, då den undersöker studenters respons på den nya och svenska fokushändelsen ”Örebrofallet”. Få studier undersöker dessutom medierapportering av fokushändelser på sociala medier. På så sätt utvecklar vår studie den vetenskapliga kunskapen om medierapportering av fokushändelser på sociala medier samt studenters respons på den specifika medierapporteringen.

Såvitt vi känner till, återfinns inga studier som tillämpar en kombination av teorierna om: *agenda-setting*, *encoding/decoding* och *framing* i relation till studenters respons på medierapportering av fokushändelser. På så sätt bidrar vår studie till en mer omfattande kunskap om studenters respons på medierapportering av fokushändelser samt utvecklar teoretiska och empiriska resultat från tidigare forskning som berör fenomenet.

7.4 Avslutande reflektioner och förslag på framtida forskning

Studien tillämpar teorier om *agenda-setting*, *encoding/decoding* och *framing*. En kombination av teorierna används i syfte att tolka och analysera resultatet.

Agenda setting theory ger en ökad förståelse för hur medias dagordningsfunktion formar studenternas uppfattning om händelsens relevans. Studiens resultat visar att media för upp Örebrofallet på agendan genom en omfattande medierapportering av händelsen. Vidare visar resultatet att studenter uppfattar händelsen som viktig till följd av händelsens stora uppmärksamhet i medierapporteringen. Vidare ger teorin om *framing* en ökad förståelse för hur media ramar in och vinklar information om Örebrofallet samt hur detta påverkar studenternas uppfattning av medierapporteringens kodning. Resultatet

visar att media porträtterar och vinklar information om händelsen genom att betona specifika perspektiv och tolkningar framför andra, vilket påverkade studenternas uppfattning av medierapporteringen. Slutligen ger teorin om encoding/decoding en ökad förståelse för hur medias kodningsprocess, som bland annat innefattar den specifika porträtteringen och vinklingen av information om Örebrofallet, påverkar studenternas avkodningsprocess av medierapporteringen.

Studien tillämpar däremot ett specifikt fokus på avkodningsprocessen i relation till teorin om encoding/decoding, vilket begränsar kunskapen om hur medierapporteringens kodning påverkar studenternas avkodning. För att fördjupa kunskapen om hur medierapporteringens kodning formar studenternas avkodning av medierapporteringen och därmed besvara studiens andra forskningsfråga på ett mer nyanserat sätt, kan ett ytterligare fokus på kodningsprocessen öka studiens validitet. Framtida forskning kan således genomföra samma studie, med ett ytterligare fokus på kodningsprocessen i relation till teorin om encoding/decoding.

Trots detta anser jag att studiens validitet/giltighet och reliabilitet/tillförlitlighet är hög eftersom teorierna bidrar till en korrekt analys av resultatet. Teorierna kompletterar varandra och bidrar till en djupare förståelse för resultatet, vilket i sin tur gör det möjligt att nå studiens syfte och mål samt besvara forskningsfrågorna. På så sätt ökar sannolikheten att en annan forskare reproducerar samma resultat i en liknande studie.

Studiens metod består av tre fokusgruppsintervjuer som syftar till att säkerställa ett resultat som besvarar forskningsfrågorna.

Kvalitativa metoder möjliggör en djupare förståelse för studenternas uppfattning om medierapporteringen av Örebrofallet, i motsats till kvantitativa metoder. Kvalitativa metoder syftar till att analysera händelser, bilder eller yttrande (Ahrne & Svensson, 2022, s. 10) medan kvantitativa metoder syftar till att analysera siffror och mätbara data. Mer specifikt möjliggör valet av fokusgruppsintervju en djupare diskussion om studenternas erfarenheter, åsikter och uppfattningar om medierapporteringen av Örebrofallet (Ekström & Johansson, 2019, s. 125).

En kombination av fokusgruppsintervju och innehållsanalys hade däremot resulterat i en större förståelse för hur medierapporteringens kodning formar studenternas avkodning av medierapporteringen. Genom en analys av innehållet i medierapporteringen och en mer omfattande tillämpning av encoding/decoding teorin, kan resultatet identifiera hur

medierapporteringens kodning ser ut mer djupgående. En analys av kodningsprocessen möjliggör en ökad förståelse för hur media formar medierapporteringen i syfte att garantera specifika tolkningar i avkodningsprocessen. Fokusgruppsintervjuer efter en innehållsanalys, möjliggör ett resultat som identifierar hur medierapporteringens kodning påverkar studenternas avkodning mer detaljerat. I syfte att besvara forskningsfråga två, inkluderas däremot frågor om hur studenterna uppfattar medierapporteringens kodning och hur den specifika kodningen påverkar deras avkodning av medierapporteringen i intervjuguiden. Frågorna relaterar till teorin om encoding/decoding och berör deras uppfattning av medierapporteringens kodning samt dess eventuella inverkan på deras uppfattning av medierapporteringen.

Trots detta anser jag att studiens validitet och reliabilitet är hög eftersom metoden möjliggör ett resultat som erbjuder en korrekt analys av forskningsfrågorna. Detta bidrar till att resultatet blir mer reproducerbart i en liknande studie. Kombinationen av fokusgruppsintervju och innehållsanalys hade däremot stärkt validiteten då den erbjuder ett resultat som möjliggör ett mer djupgående resultat på forskningsfråga två.

Studiens material syftar till att säkerställa ett resultat som besvarar forskningsfrågorna. Det empiriska materialet utgörs av tre fokusgruppsintervjuer med totalt 11 studenter från Högskolan i Halmstad. Studenterna rekryterades genom ett *snöbolls urval* i syfte att representera en helhetlig bild av benämningen ”student” och skapa en variation av perspektiv. Urvalet representerar en mångfald med hänsyn till studenternas kön, ålder, bakgrund och utbildningsprogram. Studiens material utgörs dessutom av stimulusmaterial från medierapporteringen av Örebrofallet. Stimulusmaterialet bestod av 8 videoklipp, från 4 olika mediekällor på plattformarna Instagram och TikTok. Urvalet av Stimulusmaterial representerade en mångfald med hänsyn till olika mediekällor, publiceringstider och delar av medierapporteringen. Vidare syftar urvalet till att representera en helhetlig bild av medierapporteringen då studien avser att analysera studenters uppfattning om den på ett djupgående sätt.

Studiens material är relevant i syfte att besvara forskningsfrågorna då det möjliggör en förståelse för hur studenter avkodar och uppfattar medierapporteringen av Örebrofallet. Det empiriska materialet resulterade i en variation av tolkningar och uppfattningar om medierapporteringen, vilket bidrog till ett resultat som erbjuder en bred kunskap om studenternas uppfattning. Metoden och det empiriska materialet bidrog till en måttad analys. Studenterna upprepade samma teman och inga nya teman identifierades efter

andra fokusgruppsintervjun (Ekström & Johansson, 2019, s. 126), vilket tyder på att resultatet representerar en större grupp av studenter. Urvalet av stimulusmaterial resulterade i en diskussion om medierapporteringen, vilket bidrog till ett resultat som erbjuder en djup förståelse för studenternas uppfattning om medierapporteringen.

Nya åsikter och perspektiv som relaterar till vardera teman identifierades däremot vid alla fokusgruppsintervjuer. Urvalet av studenter var något begränsat för metoden, där varje fokusgrupp bör innefatta fyra till sex respondenter (Wibeck, 2010, s. 60 – 61). Det lilla urvalet kan inte generaliseras till alla studenter, vilket minskar studiens validitet och reliabilitet. Ett större urval av studenter kan således generera ett något avvikande resultat i form av andra åsikter och perspektiv på de identifierade teman. Framtida forskning kan således undersöka ett större urval av studenter i relation till deras uppfattning om medierapporteringen av Örebrofallet.

Trots studiens relativt lilla urval av studenter och stimulusmaterial, anser jag att materialet bidrar till en hög validitet och reliabilitet. Studiens heterogena urval av studenter och stimulusmaterial erbjuder en omfattande förståelse för deras uppfattning om medierapporteringen, vilket bidrar till ett resultat som besvarar forskningsfrågorna. Metoden och det empiriska materialet bidrog dessutom till en mättnad i analysen, vilket tyder på att resultatet är reproducerbart i en liknande studie och representerar en större grupp av studenter.

Framtida forskning kan däremot undersöka hur äldre och yngre personer uppfattar medierapportering av fokushändelser. Studenterna uttrycker att medierapporteringen av Örebrofallet resulterade i en större oro hos deras föräldrar. De uttrycker dessutom att en yngre målgrupp kan vara mindre källkritiska gentemot medierapportering, vilket i sin tur kan påverka deras förtroende för den. Vidare menar studenterna att detta kan bidra till en stor oro när media porträtterar och vinklar medierapportering av fokushändelser på ett dramatiskt sätt. På så sätt kan en liknande studie med en äldre eller yngre målgrupp generera andra resultat som bidrar till receptionsforskning om medierapportering av fokushändelser, vilket är ett relativt utforskat forskningsområde.

Studenterna värderar dessutom journalistisk etik i relation till medierapportering av Örebrofallet. De uttrycker att den journalistiska etiken har brutit i medierapporteringen, vilket påverkar deras förtroende för media och samhället. Framtida forskning kan således undersöka studenters uppfattning av journalistisk etik i relation till

medierapportering av fokushändelser. En sådan studie kan ge viktig kunskap som bidrar till utvecklingen av en mer professionell och trovärdig medierapportering i framtiden.

Referenser

Ahrne, G., & Svensson, P. (2022). *Handbok i kvalitativa metoder* (3. Uppl.). Liber.

Aly, A. (2010). Shifting positions to the media discourse on terrorism: critical points in audience members' meaning-making experiences. *Media International Australia Incorporating Culture & Policy*, 134(134), 31- 45.
<https://doi.org/10.1177/1329878X1013400105>

Brottsoffermyndigheten. (u.å.). *Skolattacken i Trollhättan den 22 oktober 2015*.
<https://referatsamling.brottsoffermyndigheten.se/referat-till-och-med-den-30-juni-2022/sarskilda-handelser/skolattacken-i-trollhattan-den-22-oktober-2015/>

Center mot våldsbejakande extremism. (u.å.). *Så kan vi förebygga skolattacker*.
<https://cve.se/operativt-stod/skolattack>

Council of the European Union. (u.å.). *The EU's response to terrorism*.
<https://www.consilium.europa.eu/en/policies/fight-against-terrorism/>

Domstolsverket. (22 december 2021). *15-åring döms för knivhugg mot lärare i Eslöv*.
<https://www.domstol.se/nyheter/2021/12/15-aring-doms-for-knivhugg-mot-larare-i-eslov/>

Ekström, M., & Johansson, B. (2019). *Metoder i medie- och kommunikationsvetenskap* (3. Uppl.). Studentlitteratur.

Ekström, M., Patrona, M., & Thornborrow, J. (2022). News media and the politics of

fear: Normalization and contrastive discourses in the reporting on terrorist attacks in Sweden and the UK. *Discourse & Society*, 33(6), 758–772.

<https://doi.org/10.1177/09579265221095409>

Elsayeh, M. (2023). Analyzing the Encoding/Decoding of the Transnational Audiovisual Discourse of ISIS in Netflix's Caliphate. *Transcultural Journal of Humanities and Social Sciences*, 4(1), 202 – 219.

<https://doi.org/10.21608/tjhss.2023.288107>

Ghersetti, M., & Johansson, B. (2021). To Publish or Not to Publish? Assessing Journalism Ethics in News about a Terrorist Attack. *Journalism Studies (London, England)*, 22(13), 1814 – 1831.

<https://doi.org/10.1080/1461670X.2021.1971104>

Glad, K. A., Thoresen, S., Hafstad, G. S., & Dyb, G. (2018). Survivors Report Back: Young people reflect on their media experiences after a terrorist attack. *Journalism Studies (London, England)*, 19(11), 1652 – 1668.

<https://doi.org/10.1080/1461670X.2017.1291313>

Hendrickson, B. (2022). *Decolonizing 1968: Transnational Student Activism in Tunis, Paris, and Dakar*. Cornell University Press.

Hermansson, A., Lundqvist, M., & Radlovacki, N. (10 februari 2025). *Därför kan forskarnas och polisens definition av terrorism skilja sig åt*.

<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/orebro/darfor-kan-forskarnas-och-polisens-definition-av-terrorism-skilja-sig-at>

Informationsverige.se (12 december 2022) *Välfärdsstaten*.

<https://www.informationsverige.se/sv/om-sverige/att-komma-till-sverige/valfardsstaten.html>

Internetstiftelsen. (2021). *Svenskarna och internet 2021*.

<https://svenskarnaochinternet.se/app/uploads/2021/09/internetstiftelsen-svenskarna-och-internet-2021.pdf>

Internetstiftelsen. (2023a). *Kapitel 9: Sociala medier*. I *Svenskarna och internet 2023*.

<https://svenskarnaochinternet.se/app/uploads/2023/10/svenskarna-och-internet-2023-kap-9-sociala-medier.pdf>

Internetstiftelsen. (2023b). *Kapitel 7: Samhällsnyheter i traditionella och digitala me-*

dier. I *Svenskarna och internet 2023*. <https://svenskarnaochinternet.se/app/uploads/2023/10/svenskarna-och-internet-2023-kap-7-samhallsnyheter-i-traditionella-och-digitala-medier.pdf>

Krisinformation.se. (19 april 2017). *Attentat i Stockholm*.

<https://www.krisinformation.se/forbered-dig/handelser-och-storingar/2017/handelserna-i-centrala-stockholm-den-7-april-2017>

Krisinformation.se. (23 juli 2024). *Terrorism*.

<https://www.krisinformation.se/forbered-dig/terrorism>

Lindh, A. (5 februari 2025). *Skolskjutningen i Örebro: Värsta masskjutningen i svensk*

historia. <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/skolskjutningen-i-orebro-varsta-masskjutningen-i-svensk-historia>

- Lindstedt, I. (2019). *Forskningens hantverk* (2. Uppl.). Studentlitteratur AB.
- McCombs, M. E., Shaw, D. L., & Weaver, D. H. (2014). New Directions in Agenda-Setting Theory and Research. *Mass Communication and Society*, 17(6), 781–802. <https://doi.org/10.1080/15205436.2014.964871>
- McCombs, M. E., & Wadensjö, P. (2006). *Makten över dagordningen: om medierna, politiken och opinionsbildningen* (1. Uppl.). SNS förlag.
- Nationalencyklopedin. (u.å.). *Tredje statsmakten*. NE.se.
<https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/enkel/tredje-statsmakten>
- Nygaard, S. (2020). Boundary work: Intermedia agenda-setting between right-wing alternative media and professional journalism. *Journalism Studies*, 21(6), 766–782. <https://doi.org/10.1080/1461670X.2020.1722731>(6)
- Pece, E. (2018). The Representation of Terror and Moral Panics: The Media Frames of the European press. *Journal of Mediterranean Knowledge-JMK*, 3(1), 87-99. DOI: 10.26409/2018JMK3.1.06
- Polisen. (6 februari 2025a). *Poliserna möttes av ett inferno vid skolskjutningen i Örebro*. <https://polisen.se/aktuellt/nyheter/bergslagen/2025/februari/poliserna-mottes-av-ett-inferno-vid-skolskjutningen-i-orebro/>
- Polisen. (11 februari 2025b). *Uppdatering gällande utredningen av skjutning i Örebro*. <https://polisen.se/aktuellt/nyheter/bergslagen/2025/februari/uppdatering-gallande-utredningen-av-skjutning-i-orebro/>

- Polisen. (16 maj 2025c). *Viljan att ta sitt eget liv – orsaken till skolattacken på Campus Risbergiska*. <https://polisen.se/aktuellt/nyheter/bergslagen/2025/maj/viljan-att-ta-sitt-liv--orsaken-till-skolattacken-pa-campus-risbergiska/>
- R'boul, H. (2024). Transnational student activism: the National Union of Moroccan Students (NUMS) and the Arab Spring movements. *Globalisation, Societies and Education*, 1–15. <https://doi.org/10.1080/14767724.2024.2433185>
- Rothenberger, L., & Hase, V. (2024). Biased social media debates about terrorism? A content analysis of journalistic coverage of and audience reactions to terrorist attacks on YouTube. *Social Media & Society*, 10(1). <https://doi.org/10.1177/20563051241290113>
- Staggs, S. M., & Landreville, K. D. (2017). The Impact of Pretrial Publicity on “Eye for an Eye” Retributivist Support and Malicious Perceptions of Criminal Offenders. *Mass Communication & Society*, 20(1), 116–135. <https://doi.org/10.1080/15205436.2016.1167917>
- Statens offentliga utredningar. (2023). *Samhället mot skolattacker: Betänkande av Utredningen om samhällets arbete mot skolattacker* (SOU 2023:28). Regeringskansliet. <https://www.regeringen.se/contentassets/ebfc939832bb48818c58776b4a8bbdea/samhallet-mot-skolattacker-sou-202328.pdf>
- SVT Nyheter. (15 oktober 2021). *15-åringen åtalas för skolattacken i Eslöv*. <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/skane/15-aringen-i-eslov-atalas-for-forsok-till-mord>

Säkerhetspolisen.se. (12 februari 2025). *Bedömning av terrorhotet 2025*.

<https://www.sakerhetspolisen.se/ovriga-sidor/nyheter/nyheter/2025-02-12-bedomning-av-terrorhotet-2025.html>

TT. (25 mars 2025). *Polisen hittar inget motiv till massmordet i Örebro*. SVT Nyheter.

<https://www.svt.se/nyheter/inrikes/polisen-hittar-inget-motiv-till-massmordet-i-orebro>

Van Dalen, A., & Van Aelst, P. (2014). The Media as Political

Agenda-Setters: Journalists' Perceptions of Media Power in Eight West European Countries, *West European Politics*, 37:1, 42-64, DOI: 10.1080/01402382.2013.814967

Vetenskapsrådet. (2024). *God forskningssed*. Vetenskapsrådet.

<https://www.vr.se/analys/rapporter/vara-rapporter/2024-10-02-god-forsknings-sed-2024.html>

Wibeck, V. (2010). *Fokusgrupper: om fokuserade gruppintervjuer som undersökningsmetod* (2. Uppl.). Studentlitteratur.

Williams, E. (5 februari 2025). Så rapporterar internationella medier om skolskjut-

ningen i Örebro. <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/sa-rapporterar-internationella-medier-om-skolskjutningen-i-orebro>

Zhang, Y., & Liu, X. (2019). How does a focusing event shape public opinion? Natural experimental evidence from the Orlando mass shooting. *Policy Studies Journal*, 47(2), 424–446. <https://doi.org/10.1111/psj.12261>

Bilagor

Bilaga 1

[1 maj 2025]

Information till dig som ska delta i en undersökning som genomförs av en student under utbildning

Du tillfrågas om att delta i studien *Nyheter och nationell oro: en receptionsanalys om studenters uppfattning om medierapporteringen av massskjutningen i Örebro 2025*.

Studien syftar till att skapa förståelse för medias roll i att forma publikens uppfattning om fokushändelser, närmare bestämt Örebrofallet och utförs som en del i vår utbildning, inom kursen *Examensarbete i medie- och kommunikationsvetenskap med inriktning hälsa* vid akademien för Hälsa och välfärd vid Högskolan i Halmstad. Ansvarig lärare är Martin Danielsson som nås på följande mejl: martin.danielsson@hh.se. Ansvarig handledare är Maria Ruiz Carreras som nås på följande mejl: maria.ruiz.carreras@hh.se.

Dina personuppgifter behandlas inom studien endast enligt ditt samtycke, och enligt kraven i dataskyddsförordningen. Ditt deltagande i studien är helt frivilligt och du kan när som helst återkalla ditt samtycke utan att ange orsak. Ett återkallande påverkar dock inte den behandling som skett innan återkallandet. Du kan också när som helst begära att få en kopia av dina personuppgifter.

Materialet kommer delvis att behandlas inom molntjänsten Office 365 från Microsoft, som Högskolan har ett personuppgiftsbiträdesavtal med. Obehöriga kommer inte att ha tillgång till dina personuppgifter.

Dina personuppgifter kommer att raderas när examensarbetet är godkänt.

Personuppgiftsansvarig för studien är Högskolan i Halmstad, som nås via registrator@hh.se eller 035-16 71 00. Övrig information om hur Högskolan hanterar personuppgifter, och dina rättigheter utifrån dataskyddsförordningen, finns på www.hh.se/dataskydd. Har du frågor kan du också kontakta Högskolans dataskyddsombud, Anna Frederiksen, via dataskydd@hh.se.

Den färdigställda uppsatsen kommer att publiceras på DIVA och finnas tillgänglig digitalt på DIVA portalen <http://www.diva-portal.se/>

Högskolan i Halmstad • Box 823 • 301 18 Halmstad • Besöksadress: Kristian IV:s väg 3
Tel: 035-16 71 00 • registrator@hh.se • Org. nr. 202100-3203

Med vänlig hälsning,

Divina Alfredsson Palm & Wilma Fyhr

divalf22@student.hh.se respektive wilfyh22@student.hh.se

Studenter på medie- och kommunikationsprogrammet, med inriktning hälsa,
vid Högskolan i Halmstad

Akademien för hälsa och välfärd

Bilaga 2

[6 maj 2025]

Samtycke till deltagande i *Nyheter och nationell oro: en receptionsanalys om studenters uppfattning om medierapporteringen av massskjutningen i Örebro 2025*

Jag har fått information om studien *Nyheter och nationell oro: en receptionsanalys om studenters uppfattning om medierapporteringen av massskjutningen i Örebro 2025* och accepterar att delta.

Jag har fått information om att de uppgifter som samlas in om mig kommer att behandlas konfidentiellt, på ett sådant sätt att min identitet inte kommer att avslöjas för obehöriga. Jag är medveten om att min medverkan är helt frivillig och att jag när som helst och utan närmare förklaring kan avbryta mitt deltagande.

Underskrift

.....

Namnförtydligande

.....

Ort och datum

Högskolan i Halmstad • Box 823 • 301 18 Halmstad • Besöksadress: Kristian IV:s
väg 3

Tel: 035-16 71 00 • registrator@hh.se • Org. nr. 202100-3203

Sida 1 (1)

Bilaga 3

Intervjuguide:

- Lämna information och samtycke
- Berätta att de deltagande ska utgå från materialet som visas i sina diskussioner

Öppningsfrågor:

1. Vilket program studerar ni?
2. Hur intresserade är ni av att ta del av nyheter överlag? Varför?

visning av stimulimaterial

Introduktionsfrågor:

1. Fick ni några särskilda tankar om medierapporteringen när ni tog del av materialet?
2. Hur tycker ni att medierapporteringen i materialet över lag sett ut?
3. Hur viktigt tycker ni själva det är att ta del av nyheter?

Övergångsfrågor:

1. Tror ni att *mediebevakningen* av massskjutningar kan ha inverkan på samhället i stort? Varför/varför inte?
  - 1b. På vilket sätt?

Nyckelfrågor:

1. Hur tycker ni att *händelsen* framställs i materialet? 1b. Är det på ett positivt/negativt sätt?
  - 1c. Är det på ett dramatiskt/odramatiskt sätt?
  - 1d. Är det på ett vardagligt/extraordinärt sätt?
2. Fick ni några särskilda känslor när ni tog del av materialet?
  - 2a. Varför just det materialet? (bilder, texter, rubriker, känslor, etc.)
3. Upplever ni att vissa perspektiv saknas i medierapporteringen? 3a. Hur tror ni detta har format *er* uppfattning av händelsen?
  - 3b. Hur tror ni detta har format *allmänhetens* uppfattning av händelsen?
4. Tycker ni det är viktigt att media rapporterar om händelser som dessa? Varför/varför inte?
5. Hur mycket uppmärksamhet tycker ni att händelsen fått? Vad tror ni detta beror på?
6. Vilka ämnen, personer eller perspektiv tycker ni medierna lyfter fram? Vad tror ni det beror på?
7. Tror ni att medias rapportering om händelsen stämmer överens med verkligheten? På vilket sätt?
8. Om ni ska prioritera denna händelse i nyhetsrapporteringen, hur skulle ni prioritera den och varför?

9. Tycker ni händelsen varit viktig att följa? Varför/varför inte?
10. Vad tror ni att medierna velat förmedla för budskap med sin rapportering om händelsen?
  - 10a. Tycker ni dem lyckats med detta?
  - 10b. Håller ni med om detta budskap? Varför/varför inte? (utveckla)
  - 10c. Vad är er tolkning av budskapet? (utveckla)
  - 10d. Hur tror ni det är *menat* att *allmänheten* ska tolka budskapet? Tror ni allmänheten tolkar på det sättet?
11. Tror ni att er uppfattning om händelsen har formats av medierapporteringen beroende på:
  - 11a. Er bakgrund?
  - 11b. Era intressen?
  - 11c. Era erfarenheter?
  - 11d. Något annat?

Avslutande frågor:

1. Om ni skulle beskriva er upplevelse av mediebevakningen med ett ord – vilket skulle ni välja, och varför?
2. *Sammanfattning av diskussionen* - Tycker ni denna sammanfattning överensstämmer med det som sagts?
3. Är det någon som vill tilläga något?

Bilaga 5

